

Broj: 03-02-827-1/2021
Sarajevo, 18.09.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Predstavnički dom -**
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- **Dom naroda -**
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 41. sjednici, održanoj 12.09.2024. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP-NE,
- Pojedinačni komentari,
- Mišljenja nadležnih kantonalnih ministarstava,
- Odredbe zakona koje se mijenjaju i dopunjuju i
- Zakon o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13)

Co: Federalno ministarstvo okoliša i turizma
gđa. Nasiha Pozder, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE**

Sarajevo, septembar 2024. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Član 1.

U Zakonu o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13 - u daljem tekstu: Zakon) iza člana 1. dodaje se novi član 1a. koji glasi:

„Član 1a.

Ovim Zakonom prenose se odredbe sljedećih propisa Evropske unije:

- Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. maja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22. 7. 1992.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. maja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.);
- Direktiva 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 30. novembra 2009. o očuvanju divljih ptica (kodifikovana verzija) (SL L 20, 26. 1. 2010.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. maja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.);
- Uredba (EU) br. 1143/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 22. oktobra 2014. o sprečavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta (L 317 4. 11. 2014, 35) (32014R1143), koju je izmijenila Uredba (EU) 2016/2031 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. oktobra 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredbi (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ; OJ L 317, 23. 11. 2016.

Član 2.

U članu 5. stav 1., alineja 1., riječ „održavanje“ zamjenjuje se riječju „očuvanje“.

Član 3.

U članu 8., u stavu 1. vrše se izmjene sljedećih alineja:

Alineja 1. mijenja se i glasi:

- „**alohtona (strana) vrsta**“ znači svaka živa jedinka vrste, podvrste ili niže taksonomske grupe životinja, biljaka, gljiva ili mikroorganizama koja je unesena izvan svog prirodnog područja rasprostranjenosti; uključuje sve dijelove, gamete, sjeme, jajašca ili propagule tih vrsta, kao i sve hibride, sorte ili pasmine koje su sposobne preživjeti i dalje se razmnožavati;

Briše se alineja 8, a alineja 12. mijenja se i glasi:

- „**ekološka mreža**“ je koherentna evropska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Evropsku uniju, a omogućuje održavanje određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta ili, kad je to potrebno, njihov povrat u povoljno stanje očuvanosti u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti.

Alineja 24. mijenja se i glasi:

- „**introdukcija**“ znači premještanje vrste, kao posljedica ljudske intervencije, izvan njezina područja prirodne rasprostranjenosti

U stavu 4., iza alineje 4. dodaje se osam novih alineja koje glase:

- „**fosili**“ predstavljaju sačuvane cjeline, dijelove ili tragove izumrlih organizama i njihovih životnih aktivnosti;
- „**invazivna strana vrsta**“ znači strana vrsta za koju je utvrđeno da njeno unošenje ili širenje ugrožava ili štetno utiče na bioraznolikost i povezane usluge ekosistema;
- „**mineral**“ predstavlja prirodnu tvorevinu, dio litosfere, određenog i stalnog hemijskog sastava i fizičkih svojstava koja su stabilna u određenim uslovima pritiska i temperature. Mineralom, u smislu ovog Zakona, smatra se i nakupina ili tvorevina minerala, s tim što minerali nisu mineralne sirovine;
- „**nadležna kantonalna tijela**“ predstavljaju kantonalna ministarstva nadležna za zaštitu okoliša i zavode za zaštitu prirode, a ukoliko zavodi nisu uspostavljeni, druge organizacije nadležne za stručne poslove zaštite prirode;
- „**priroda**“ predstavlja sveukupnu bioraznolikost, pejzažnu raznolikost i georaznolikost;
- „**sedra**“ predstavlja tvorevinu vapnenca nastalu inkrustacijom (biogenim

procesima) algi i mahovina, na brzacima i slapovima tekućica u kršu izdvajanjem ugljikovog dioksida iz kalcijevog hidrogenkarbonata koji taloži kalcijev karbonat;

- „**tip staništa**“ predstavlja skup ili grupu staništa koja su po svojim biološkim i abiotičkim karakteristikama veoma slična;
- „**zaštićene vrste**“ predstavljaju divlje vrste koje su zaštićene međunarodnim ugovorima i/ili ovim Zakonom.

Dosadašnje alineje od 5. do 16. postaju alineje od 13. do 25.

Član 4.

U članu 11. briše se stav 2.

Član 5.

U članu 17., iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

„Opravdane slučajeve i stručne provjere i rezultate iz stava 1. ovog člana, utvrđuje kantonalno ministarstvo nadležno za poslove zaštite prirode ili kantonalni zavod za zaštitu prirode, u skladu s posebnim propisima kojima se uređuju sredstva za zaštitu bilja, u saradnji s Upravom Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, do osnivanja Federalnog zavoda za zaštitu prirode (u daljem tekstu: Federalni zavod).“

Član 6.

U članu 19., stav 4. mijenja se i glasi:

„Provođenje revizije će vršiti Federalno ministarstvo uz stručnu evaluaciju prostora, do uspostavljanja Federalnog zavoda, i kantonalna ministarstva nadležna za zaštitu prirode, uz stručnu pomoć kantonalnih zavoda nadležnih za zaštitu prirode.“

Član 7.

U članu 26., stav 5., u osmom redu, iza riječi „ocjene zahvata“ dodaje se riječ „federalni“.

Član 8.

U članu 28., stav 8., iza riječi „Popis“ dodaju se riječi „iz Liste ugroženih i značajnih tipova staništa i svojti.“

Član 9.

U članu 30., stav 5., riječi „kategorija I i II“ zamjenjuju se riječima „svih kategorija“.

Iza stava 6. dodaje se novi stav 7., koji glasi:

„Federalni ministar propisuje kriterije, postupke i način utvrđivanja kompenzacijskih uslova.“

Član 10.

U članu 33., u stavu 3., riječ „nadležni“ zamjenjuje se riječju „federalni“. Stav 7. mijenja se i glasi:

„Praćenje stanja značajnih i karakterističnih obilježja pejzaža obavljaju nadležna kantonalna tijela u saradnji s Federalnim zavodom.“

Član 11.

U članu 38., stav 2., riječ „nešumskih“ zamjenjuje se riječima „šumskog zemljišta pogodnog za pošumljavanje“ a riječ „nešumski“ se briše.

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

„Elaborat s kartografskim prikazom tipova staništa za određeno šumskoprivredno područje, kao dijela šumskoprivredne osnove, dostavlja se na mišljenje Federalnom ministarstvu godinu dana prije isteka važeće šumskoprivredne osnove.“

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 12.

U članu 40., iza stava 1. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

„Postotak zrelih, starih i suhih stabala koja su na Crvenoj listi, posebno stabala s dupljom u visokim šumama, s prirodnom obnovom iznosi 0,05 posto stabala po hektaru od

ukupnog broja stabala po hektaru za svaku gazdinsku klasu pojedinačno, a u degradiranim i izdanačkim šumama 0,25 posto. Prilikom izrade projekata za izvođenje sječa (izvedbeni projekti), stabla se obilježavaju na terenu i ucrtavaju u karte.“

Dosadašnji st. 2., 3. i 4. postaju st. 3., 4. i 5.

Član 13.

U članu 44., stav 7. mijenja se i glasi:

„Za daljnje postupanje s otkrivenim speleološkim objektom iz stava 6. ovog člana Federalno ministarstvo donosi rješenje po službenoj dužnosti u roku od 90 dana od dana prijave otkrića koje sadrži mjere osiguranja i uslove zaštite speleološkog objekta, na osnovu izdatog mišljenja Federalnog zavoda ili kantonalnih zavoda o zaštiti prirode ili stručne komisije formirane od strane nadležnog ministarstva o stanju speleološkog objekta, uz preporuku za dalje postupanje.“

U stavu 8., broj „6“ zamjenjuje se brojem „7“.

Član 14.

Iza člana 44. dodaje se novi član 44a., koji glasi:

„Član 44a.

Ako se otkriće speleološkog objekta dogodi tokom izvođenja građevinskih ili drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla, na kopnu, u vodi ili moru, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove na lokaciji otkrića i o otkriću, bez odgađanja, pisanim putem obavijestiti nadležno ministarstvo i jedinicu lokalne samouprave na čijem području se nalazi taj speleološki objekat.

Obavijest iz člana 44. stav 6. i stava 1. ovog člana obavezno sadrži podatke o lokaciji i opis otkrivenog speleološkog objekta.

Nadležno ministarstvo će uspostaviti stručnu komisiju koja će provesti hitna istraživanja speleološkog objekta i izraditi stručni nalaz o potencijalnom značaju speleološkog objekta u roku od 20 dana od prijema obavijesti iz stava 1. ovog člana, o troškovima investitora.

Nadležno ministarstvo po službenoj dužnosti rješenjem dozvoljava nosiocu zahvata, odnosno osobi koja izvodi druge radove iz stava 1. ovog člana, nastavak radova i određuje mjere osiguranja i zaštite speleološkog objekta ili donosi privremeno rješenje o obustavljanju radova u roku od deset dana od izrade stručnog nalaza iz stava 3. ovog člana.

Nadležno ministarstvo će uspostaviti stručnu komisiju koja će provesti detaljnije istraživanje speleološkog objekta i izraditi stručni nalaz o značaju otkrivenog speleološkog objekta, o trošku investitora, u roku od trideset dana od donošenja privremenog rješenja o obustavljanju radova.

U roku od 15 dana od izrade stručnog nalaza iz stava 5. ovog člana, nadležno ministarstvo donosi rješenje kojim se ukida privremeno rješenje o obustavljanju radova i dozvoljava nastavak radova ili se radovi trajno obustavljaju."

Član 15.

U članu 49., iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

„Sporazumom iz stava 2. ovog člana, utvrđuje se i period za koji se plaća naknada."

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 16.

U članu 58., iza stava 5. dodaje se novi stav 6., koji glasi:

„Područja ekološke mreže obuhvataju međunarodno značajna područja za ptice i močvarna područja od međunarodne važnosti."

Član 17.

U članu 59., stav 1., u četvrtom redu riječ „sataništa" zamjenjuje se riječju „staništa".

Član 18.

U članu 65., stav 5., riječ „ministarstva" zamjenjuje se riječju „tijela".

Član 19.

U članu 73., stav 3., mijenja se i glasi:

„Federalni ministar će izdati smjernice za mjere zaštite, subjekte odgovorne za provođenje zaštite i način održavanja prelaza iz stava 2. ovog člana.“

Član 20.

U članu 76., u st. 1. i 4., riječi „nadležnom“ i „nadležno“ zamjenjuju se riječju „Federalnom“ u odgovarajućem padežu.

Član 21.

U članu 77. stav 3., u trećem redu, iza riječi „prirode“, dodaju se riječi „i/ili zdravlja ljudi“. U stavu 4. riječi „nadležno“ i „nadležnog“ zamjenjuju se riječju „Federalno“ u odgovarajućem padežu.

Iza stava 7. dodaju se novi st. 8., 9., 10. i 11., koji glase:

„Federalni ministar donosi akcione planove upravljanja invazivnim vrstama, na osnovu liste invazivnih vrsta Federacije BiH. Ti planovi treba da sadrže mjere upravljanja invazivnim stranim vrstama koje su široko rasprostranjene na području Federacije BiH kako bi se njihovi učinci na bioraznolikost, usluge ekosistema i/ili zdravlje ljudi, uzimajući u obzir i mogući štetni uticaj na privredu kao pogoršavajući faktor, sveli na najmanju mjeru.“

Listu invazivnih vrsta Federacije BiH donosi federalni ministar.

Lista iz stava 9. ovog člana revidira se svakih 10 godina, a po potrebi i ranije na osnovu stručnog obrazloženja i izvještaja terenskih istraživanja.

Federalni ministar provedbenim propisom utvrđuje pravila za obavezno praćenje, sprečavanje, svođenje na najmanju mjeru i ublažavanje štetnih učinaka namjernog i nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta na bioraznolikost u Federaciji BiH.“

Član 22.

U članu 84., tačka (e), u petom redu, riječi: „nadležnog tijela Federacije BiH“ zamjenjuju se riječima: „Federalnog ministarstva“.

Član 23.

U članu 99., iza stava 4. dodaje se novi stav 5., koji glasi:

„Izuzetno, ako su određena pitanja iz stava 4. ovog člana uređena propisom nadležnog organa Bosne i Hercegovine, u odnosu na ta pitanja postupa se prema tom propisu, a na način uređen pravilnikom iz stava 4. ovog člana.“

Dosadašnji st. 5., 6., 7. i 8., postaju st. 6., 7., 8. i 9.“

Član 24.

U članu 105., stav 4., u trećem redu, iza riječi „trgovine“ dodaje se riječ „Federalni“.

Član 25.

U članu 108., stav 2., riječi: „stručnih podloga koje će raditi“ zamjenjuju se riječima: „podloga koje izrađuje“.

Stav 3. mijenja se i glasi:

„Crvena lista se revidira svakih 10 godina, a statusi ugroženosti pojedinih vrsta mogu se revidirati po potrebi, na osnovu stručnog elaborata. Nakon isteka perioda od pet godina, analizira se status vrsta na Crvenoj listi, te se, po potrebi, obavlja njihova revizija na način i u postupku kako je to propisano za njihovo donošenje.“

Član 26.

U članu 109., stav 2., u trećem redu, iza riječi „saglasnost“ dodaje se riječ „federalnog“.

Član 27.

U članu 113., stav 4., riječ „organizacija“ zamjenjuje se riječju „stanica“.

U stavu 8., broj „6“ zamjenjuje se brojem „7“.

U stavu 9., broj „6“ zamjenjuje se brojem „7“.

Član 28.

U članu 115., stav 1., riječi: „na način propisan ovim Zakonom“ zamjenjuju se riječima: „Federalnog ministarstva“.

Član 29.

U članu 118., stav 2., u prvom redu iza riječi „ministar i“ dodaje se riječ „federalni“.

Član 30.

Naziv poglavlja VIII. „MINERALI, FOSILI I SIGOVINE“ mijenja se i glasi: „VIII. MINERALI, SEDRA, FOSILI I SIGOVINE“, a u tom poglavlju, u nazivima odjeljaka, prvom, drugom i trećem, iza riječi „minerali“, dodaje se riječ „sedra“ u odgovarajućem padežu.

Član 31.

Član 125. mijenja se i glasi:

„Minerali, sedra, fosili i sigovine su u državnom vlasništvu.

Zabranjeno je uništavati minerale, sedru, fosile i sigovine te oštećivati njihova nalazišta. Izuzetno, Federalno ministarstvo će dozvoliti provođenje aktivnih mjera očuvanja i/ili revitalizacije bez kojih bi se promijenile bitne karakteristike područja i/ili bi moglo doći do poplave ili druge prirodne nesreće u tom području, ili ako je to u interesu Federacije BiH ili bitno izraženi javni interes, uz izrađen tehnički elaborat usvojen od strane Federalnog ministarstva.“

Član 32.

U članu 126., st. 1. i 2., članu 128., st. 1. i 2., članu 130., st. 1. i 3., članu 132. i članu 157., stav 2., iza riječi „minerala“ dodaje se riječ „sedra“ u odgovarajućem padežu.

Član 33.

U članu 127., stav 1., riječi: „nadležnog organa“ zamjenjuju se riječima: „Federalnog ministarstva“.

U st. od 1. do 5., iza riječi „minerala“ dodaje se riječ „sedra“ u odgovarajućem padežu

Član 34.

U članu 129., st. 1., 4. i 6. riječi: „nadležnom“, odnosno „nadležnog“ ili „nadležno“, zamjenjuju se riječju „Federalnom“ u odgovarajućem padežu, a u stavu 2., u prvom redu, iza riječi „se“ dodaje se riječ „Federalno“.

U st. 1., 2., 4. i 6., iza riječi „minerala“ dodaje se riječ „sedra“ u odgovarajućem padežu.

Član 35.

U članu 130., stav 1., riječ „nadležnog“ zamjenjuje se riječju „Federalnog“, a u stavu 2., iza riječi „člana“ dodaje se riječ „Federalno“.

U st. 3. i 4. riječ „nadležno“, odnosno „nadležnom“ zamjenjuje se riječju „Federalno“ u odgovarajućem padežu.

Član 36.

Član 131. mijenja se i glasi:

„Pravno ili fizičko lice koje namjerava uzimati ili eksploatirati minerale, sedru, fosile ili sigovine iz prirode radi stavljanja u promet, dužno je pribaviti dozvolu Federalnog ministarstva. Dozvola se izdaje rješenjem, na osnovu stručnog elaborata, u toku pribavljanja akta o prethodnoj procjeni uticaja na okoliš, a prije pribavljanja urbanističke saglasnosti/lokacijske informacije.“

Zahtjev za izdavanje dozvole mora sadržavati podatke o:

- lokaciji uzimanja ili eksploatacije;
- vrsti i količini minerala, sedre, fosila ili sigovine;
- vremenu uzimanja.

Federalno ministarstvo izdaje dozvolu iz stava 1. ovoga člana ako utvrdi da, zavisno od rasprostranjenosti i količini minerala, sedre, fosila ili sigovine, uzimanje neće značajnije ugroziti georaznolikost.

Dozvola iz stava 1. ovoga člana sadrži uslove zaštite prirode, vrstu i količinu minerala, sedre, fosila ili sigovine iz stava 1. ovog člana, a izdaje se na rok do jedne godine.

Prilikom prodaje minerala, sedre, fosila ili sigovine, dozvola se uručuje kupcu.

Pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana je dužno voditi evidenciju o stavljanju u promet minerala, sedre, fosila ili sigovine, te evidenciju dostavljati Federalnom

ministarstvu.

Uputstvo o obliku, sadržaju i načinu vođenja evidencije o stavljanju u promet minerala, sedre, fosila ili sigovine donosi federalni ministar."

Član 37.

U članu 133., st. 1. i 3., riječ „nadležnog“, odnosno „nadležno“ zamjenjuje se riječju „Federalnog“ u odgovarajućem padežu.

Član 38.

U članu 144., stav 2., na kraju teksta briše se tačka i dodaju riječi: „ili odlukom vlada kantona.“

U stavu 3., riječi: „zakonodavnih tijela“ zamjenjuju se riječju: „skupština“. Iza stava 3. dodaje se novi stav 4., koji glasi:

„Zaštićene prirodne vrijednosti iz člana 134. stav 1. alineja 3., 4., 5., i 6. ovog Zakona može odlukom proglasiti gradsko ili općinsko vijeće ako se područje prirodne vrijednosti prostire na područje jedne općine odnosno grada, uz saglasnost nadležnog ministarstva.“

U stavu 5., u drugom redu, riječ „saglasnost“ zamjenjuje se riječju „mišljenje“.

Dosadašnji st. 5. i 6. postaju st. 6. i 7.

Član 39.

U članu 145., stav 1., iza alineje 3. dodaje se nova alineja 4., koja glasi:

„mjere zaštite iz člana 157. stav 2. ovog Zakona i sankcije za njihovo nepoštovanje“.

U stavu 2, na kraju teksta tačka se briše i dodaju riječi: „i prostornim planovima kantona“.

Stav 3. mijenja se i glasi:

„Posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, odnosno skupštine kantona, može se odrediti zaštitna zona koja je izvan zaštićene prirodne vrijednosti i propisati mjere zaštite tog područja, na prijedlog Federalnog ministarstva ili kantonalnog ministarstva u zavisnosti od stepena zaštite.“

Dosadašnje alineje 4. i 5. postaju alineje 5. i 6.

Član 40.

U članu 147., u stavu 2., iza riječi „prikaz“ dodaju se riječi „ili izvod“, a riječ „nadležnom“ zamjenjuje se riječima: „u Federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu“.

U stavu 3., iza riječi „minerala“ dodaje se riječ „sedre“.

Član 41.

U članu 148., iza stava 4., dodaje se novi stav 5., koji glasi:

„Kantonalna ministarstva nadležna za zaštitu prirode će dostavljati godišnji izvještaj Fondu za zaštitu okoliša koji vodi bazu podataka za prirodu i informacijski sistem do formiranja Federalnog zavoda.“

Član 42.

U članu 150., stav 1., riječ „nadležnog“ zamjenjuje se riječju „kantonalnog“.

U stavu 3., na kraju teksta, tačka se briše i dodaju riječi: „iz člana 147. ovog Zakona.“

Član 43.

U članu 151., u stavu 1., iza riječi „mineralima“ dodaje se riječ „sedrama“.

U stavu 3., riječ „vlade“ zamjenjuje se riječju „skupštine“. Iza stava 4. dodaje se novi stav 5., koji glasi:

„Upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima iz člana 134. iz kategorija III, IV, V i VI ovog Zakona može se povjeriti javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač općinsko, odnosno gradsko vijeće.“

Član 44.

U članu 152., stav 3., iza riječi „Javno preduzeće“ dodaju se riječi „i javna ustanova“, a riječ „može“ zamjenjuje se riječju „mogu“.

Član 45.

U članu 153., stav 1., alineja druga, iza riječi „BiH“, dodaju se riječi „u skladu sa Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:13 33/03)“.

Član 46.

U članu 154., stav 2., riječi „nadležno predstavničko tijelo“ zamjenjuju se riječima „Parlament Federacije BiH, odnosno skupština kantona, svak u okviru svoje nadležnosti“.

Član 47.

U članu 155., stav 2., iza riječi „kantona“ dodaju se riječi „ili općinski načelnik“, a na kraju teksta tačka se briše i dodaju riječi: „ili općinske službe za upravu nadležne za zaštitu prirode“.

Iza stava 5. dodaje se novi stav 6., koji glasi:

„Novi plan upravljanja iz stava 1. ovog člana donosi se najkasnije 30 dana prije isteka važnosti postojećeg plana.“

Član 48.

U članu 156., stav 1., tačka b), iza alineje 4. dodaje se nova alineja 5., koja glasi: „razvoj i redovno provođenje obrazovnih aktivnosti prilagođenih različitim grupama (svakodnevni posjetioци, škole u prirodi, ekskurzije, naučna istraživanja i sl.)“.

Iza alineje 8., koja postaje alineja 9., tačka se briše i dodaje se nova alineja 10., koja glasi:

„procjenu uticaja klimatskih promjena na prirodne vrijednosti zaštićenog područja“.

Dosadašnje alineje 5., 6., 7. i 8. postaju alineje 6., 7., 8. i 9.

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

„Godišnji program iz stava 2. ovog člana donosi nadležni organ javnog preduzeća i javne ustanove iz člana 151. ovog Zakona, uz pribavljenu saglasnost Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva, ako se odnosi na kanton.“

Član 49.

U članu 158. brišu se st. 1. i 2.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 1. i 2.

Dosadašnji stav 4., koji postaje stav 2., mijenja se i glasi:

„Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra donosi propis kojim se uređuje organizacija, način rada i ovlaštenja nadzorničke službe zaštite prirode.“

Član 50.

Iza člana 158. dodaju se novi čl. 158a., 158b. i 158c., koji glase:

„Član 158a.

Na radno mjesto glavnog nadzornika i nadzornika u javnom preduzeću i javnoj ustanovi iz člana 158. stav 3. ovog Zakona, može se postaviti lice koje ispunjava opće uslove iz ove odredbe i posebne uslove utvrđene u članu 158b. ovog Zakona.

Opći uslovi su:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine;
- da je starije od 18 godina;
- da je zdravstveno sposobno za vršenje poslova predviđenih za to radno mjesto.

Prepreka za prijem u službu glavnog nadzornika i nadzornika postoji za lica protiv kojih se vodi kazneni postupak ili su osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, slobode i prava čovjeka i građanina, Bosne i Hercegovine, vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, spolne slobode i morala, braka, porodice i malodobne djece, imovine, sigurnosti platnog prometa i poslovanja, pravosuđa, vjerodostojnosti isprava, javnog reda ili službene dužnosti, osim ako je nastupila rehabilitacija prema posebnom zakonu.

Član 158b.

Za glavnog nadzornika u javnom preduzeću ili javnoj ustanovi može se zaposliti lice koje ima najmanje visoku stručnu spremu ili visoko obrazovanje prvog ciklusa (koje se vrednuje s 240 ECTS bodova) iz oblasti prirodnih nauka (Prirodno-matematički fakultet, Šumarski fakultet, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet), s najmanje četiri godine radnog iskustva isključivo u struci nakon sticanja VSS-a, te da ima položen stručni ispit za glavnog nadzornika u zaštićenom području.

Za nadzornika u javnom preduzeću ili ustanovi može se zaposliti lice koje ima najmanje srednju stručnu spremu četvrtog stepena, s najmanje šest mjeseci radnog iskustva, te¹⁵ da ima položen stručni ispit za nadzornika u zaštićenom području.

Glavnog nadzornika i nadzornika zapošljava nadležni organ javne ustanove ili javnog preduzeća koje upravlja zaštićenim područjem na osnovu provedenog javnog konkursa. Uslove, program, obuku i način njenog finansiranja, način polaganja stručnog ispita za glavnog nadzornika i nadzornika u zaštićenim područjima Federacije BiH i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje federalni ministar pravilnikom.

Obaveza polaganja stručnog ispita odnosi se i na lica koja se na dan stupanja na snagu ovog Zakona zateknu na radnom mjestu glavnog nadzornika i nadzornika u preduzeću i ustanovi iz stava 1. ovog člana.

Lica iz stava 5. ovog člana dužna su položiti stručni ispit u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu pravilnika iz stava 4. ovog člana.

Član 158c.

Glavni nadzornik i nadzornik imaju službenu legitimaciju kojom dokazuju svoj službeni status.

Sadržaj, oblik, način nošenja i izdavanja službene legitimacije propisuje pravilnikom federalni ministar.

Za vrijeme službe, glavni nadzornik i nadzornik nose službenu odjeću, znak zaštite prirode i znak zaštićenog područja koje čuvaju u skladu sa zakonom.

Izgled uniforme, boju, sadržaj odjevnih predmeta i način nošenja propisuje pravilnikom federalni ministar."

Član 51.

U članu 159., stav 2., riječi: „daje nadležno ministarstvo“, zamjenjuju se riječima: „Ia, Ib i II daje Federalno ministarstvo“.

U stavu 3., riječi: „nadležni kantonalni organ“, zamjenjuju se riječima „kantonalno ministarstvo“.

Iza stava 6. dodaje se novi stav 7., koji glasi:

„Kantonalno ministarstvo iz stava 3. ovog člana može donijeti smjernice za provođenje postupka donošenja rješenja kojima se izdaje dozvola za dozvoljene zahvate.“

Član 52.

U članu 162., stav 2., riječ „pravilnikom“ zamjenjuje se riječju „ugovorom“.

Član 53.

U članu 164., stav 5., riječi „nadležno ministarstvo“, zamjenjuju se riječima „Federalno ministarstvo“.

Član 54.

U članu 166., stav 1., na kraju teksta tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „odnosno nadležnom organu kantona određen zakonom kantona“.

U stavu 3., iza riječi „kantona“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno nadležni organ kantona određen zakonom kantona“.

U stavu 5., iza riječi „kantona“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno nadležni organ kantona određen zakonom kantona“.

U stavu 6., iza riječi „kantona“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno nadležni organ kantona određen zakonom kantona“.

Član 55.

Iza člana 166. dodaje se novi član 166a., koji glasi:

„Član 166a.

Vlasnik nekretnine iz člana 166. ovog Zakona, ponudu za prodaju nekretnine na propisanom obrascu podnosi Vladi Federacije BiH, odnosno vladi kantona ili drugom nadležnom organu kantona preko upravitelja zaštićenog područja.

Vlasnik nekretnine dužan je, uz ponudu iz stava 1. ovog člana, dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- fotokopiju lične karte vlasnika;
- dokaz o vlasništvu na nekretnini (zemljišnoknjižni izvadak ili, za područja na kojima nije uspostavljena ili je uništena zemljišna knjiga, posjedovni list), u originalu ili ovjerenoj fotokopiji koji nije stariji od 15 dana od dana podnošenja ponude;
- identifikaciju nekretnine i izvod iz važeće prostorno-planske dokumentacije iz

kojeg je vidljivo da se nekretnina nalazi u obuhvatu zaštićenog područja i kopiju katastarskog plana iz kojeg je vidljiv položaj nekretnine u odnosu na zaštićeno područje.

Upravitelj zaštićenog područja dužan je osigurati da se ponuda za prodaju nekretnine podnese na propisanom obrascu i da je dostavljena dokumentacija iz stava 2. ovog člana. Tu ponudu s dokumentacijom i svojim mišljenjem o ponudi, upravitelj zaštićenog područja dostavlja Vladi Federacije BiH, odnosno nadležnom organu kantona.

Federalni ministar propisuje obrazac ponude iz stava 1. ovog člana i njen sadržaj koji se može prezentirati u digitalnoj formi na web stranici ili na neki drugi način biti dostupan ponuđačima nekretnina, i način dostavljanja ponude upravitelju zaštićenog područja i Vladi Federacije BiH, odnosno nadležnom organu kantona.

Ponudu za prodaju nekretnine, po ovlaštenju vlasnika nekretnine, može podnijeti punomoćnik, koji mora imati pismenu punomoć ovjerenu kod notara ili nadležne službe jedinice lokalne samouprave.

Ako vlasnik nekretnine uz ponudu nije priložio sve dokaze iz stava 2. ovog člana, u tom slučaju potrebnu dokumentaciju pribavlja po službenoj dužnosti organ koji rješava podnesenu ponudu prema članu 134. stav 3. i članu 158. stav 4. Zakona o upravnom postupku."

Član 56.

U članu 169., stav 1., riječi: „nadležnom ministarstvu“ zamjenjuju se riječima: „Federalnom ministarstvu, za nekretnine iz stava 2. tog člana, a za nekretnine iz stava 3. tog člana zahtjev se podnosi nadležnom kantonalnom ministarstvu“.

Član 57.

U članu 170., stav 2., u drugom redu riječ „zakonom“ zamjenjuje se riječima: „Zakon o eksproprijaciji ('Službene novine Federacije BiH', br. 70/07, 36/10, 25/12, 8/15 - odluka US i 34/16)“.

U stavu 5., na kraju teksta, tačka se briše i dodaju riječi: „a vrši se u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji“.

U stavu 6., riječi: „nadležnog organa“ zamjenjuju se riječima: „Federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva, što se određuje prema stavu 3. ovog člana“, a riječi „zakonom“ koji uređuje izvlaštenje“ zamjenjuju se riječima „Zakonom o eksproprijaciji“.

Član 58.

U članu 171., stav 1., riječi „predstavničko tijelo“ zamjenjuju se riječima: „Parlament Federacije BiH“.

U stavu 2., iza riječi „kantona“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno nadležni organ kantona određen zakonom kantona“.

Stav 3. se briše.

Član 59.

U članu 174., stav 1., u drugom redu, riječ „dužna“ zamjenjuje se riječju „dužno“.

Član 60.

U članu 175., stav 1., u prvoj rečenici, iza riječi „Federalnog ministarstva“ dodaju se riječi „odnosno kantonalnog ministarstva“.

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

„Pravno lice iz člana 174. ovog Zakona, koje upravlja zaštićenom vrstom/podvrstom će Federalnom, odnosno kantonalnom ministarstvu dostaviti izvještaj o stepenu provođenja plana upravljanja zaštićenom vrstom/podvrstom na koju se odnosi ta šteta uz izvještaj stručnog savjeta za zaštitu i dobrobit životinja koji osniva federalni ministar.“

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 61.

U članu 182., stav 5., iza riječi „nadležno“ dodaje se riječ „kantonalno“, a na kraju teksta dodaje se druga rečenica koja glasi: „Uslovi zaštite prirode dio su i ugovora o koncesiji, koji se utvrđuju za period ne duži od dvije godine i koji se obnavljaju podnošenjem zahtjeva za revidiranje uslova zaštite prirode.“

Iza stava 5. dodaje se novi stav 6., koji glasi:

„Koncesionar je dužan provoditi uslove zaštite prirode i poduzimati mjere zaštite zaštićenog područja, odnosno speleološkog objekta, na način i pod uslovima utvrđenim ugovorom o koncesiji i ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.“

Dosadašnji stav 6. postaje stav 7.

U stavu 6., koji postaje stav 7., iza riječi „ustanovi“ dodaju se riječi „ili javnom preduzeću“.

Član 62.

U članu 186., st. 1. i 3., riječi: „predstavničko tijelo“ i „predstavničkom tijelu“ zamjenjuju se riječima: „Parlament Federacije BiH“ u odgovarajućem padežu.

Član 63.

U članu 187., na kraju teksta, iza riječi „prirode“, tačka se briše i dodaje riječ „kantona“.

Član 64.

U članu 189., stav 1., brišu se riječi u zagradi „(u daljem tekstu: Federalni zavod)“.

Stav 2. mijenja se i glasi:

„Federalni zavod je samostalna federalna upravna organizacija, koja djeluje u skladu s propisima koji regulišu rad tih uprava, ako ovim Zakonom nije drugačije utvrđeno.“

Iza stava 2. dodaju se novi stavovi koji glase:

„Federalni zavod je pravno lice s pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim Zakonom, drugim zakonima i Statutom Zavoda.“

Federalni zavod je neprofitno pravno lice koje svoju djelatnost obavlja kao javnu službu. Zavod posluje putem svog transakcijskog računa za obavljanje djelatnosti. Federalni zavod upisuje se u sudski registar.

Rad Federalnog zavoda je javan. Zavod o svom radu obavještava javnost pravovremeno i istinito na način određen Statutom Zavoda.“

Član 65.

U članu 190., iza stava 1., dodaje se novi stav 2., koji glasi:

„Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH formira i vodi bazu podataka za prirodu i informacijski sistem iz stava 1. alineja 1. i 5. ovog člana, do osnivanja Federalnog zavoda.“

Dosadašnji st. 2., 3., 4. i 5. postaju st. 3., 4., 5. i 6.

Član 66.

U članu 192., stav 3., na kraju teksta, tačka se briše i dodaju riječi: „u pitanjima koja se po ovom Zakonu nalaze u nadležnosti kantona“.

Član 67.

U članu 196., stav 2., iza riječi „minerala“, dodaje se riječ „sedre“, iza riječi „Federalnog“ stavlja se tačka, a ostatak rečenice se briše.

U stavu 3., brišu se riječi: „ili nadležno“.

Član 68.

U članu 197., st. 1. i 2., riječ „Zavod“ zamjenjuje se riječima „Federalni zavod“.

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

„Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH formira informacioni sistem i vodi bazu podataka za prirodu uz kvartalno izvještavanje Federalnog ministarstva o provedenim aktivnostima, do uspostavljanja Federalnog zavoda.“

Član 69.

U članu 199., iza stava 4., dodaje se novi stav 5., koji glasi:

„Izvještaj iz stava 4. ovog člana sadrži analizu ugroženosti, razloge ugroženosti i probleme zaštite ekosistema, stanišnih tipova i divljih vrsta i georazolikosti, s ocjenom stanja, te analizu ugroženosti, razloge ugroženosti i probleme zaštite zaštićenih područja i ekološke mreže, s ocjenom stanja, a sadrži i pregled pravnog i institucionalnog okvira zaštite prirode i kapaciteta sektora te pregled dostupnosti podataka i statusa informacionog sistema zaštite prirode.“

Član 70.

Iza člana 211. dodaje se novi član 211a., koji glasi:

„Član 211a.

Federalni inspektor, pored inspekcije zaštićenih područja iz člana 211. stav 1. ovog Zakona, koja spadaju u nadležnost federalne inspekcije, vrši inspekcijski nadzor i za druga pitanja koja su ovim Zakonom stavljena u nadležnost Federacije BiH.

Kantonalni inspektor, pored inspekcije zaštićenih područja iz člana 211. stav 1. ovog Zakona, koja spada u nadležnost kantonalnog organa za inspekcijske poslove, vrši inspekcijski nadzor i za druga pitanja koja su ovim Zakonom stavljena u nadležnosti kantona kao i pitanja koja su po ovom Zakonu u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.“

Član 71.

U članu 213., stav 1., mijenja se i glasi:

„Inspekcijske poslove zaštite prirode može obavljati lice koje ima visoku školsku spremu iz područja prirodnih nauka ili visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje s 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa obrazovanja po bolonjskom sistemu studiranja, položen stručni ispit predviđen za državne službenike za rad u organima uprave u Federaciji BiH, s najmanje tri godine radnog staža za inspektora, odnosno pet godina radnog staža za glavnog inspektora u struci nakon završene visoke školske spreme.“

Član 72.

U članu 216., stav 1., riječi: „nadležni inspektor“ zamjenjuju se riječima: „federalni inspektor i kantonalni inspektor za zaštitu prirode (u daljem tekstu: nadležni inspektor)“.

Član 73.

U članu 219., stav 1., na kraju teksta alineje 13., tačka se zamjenjuje tačkom zarezom i dodaje nova alineja 14., koja glasi:

„provedbu uslova zaštite prirode koji su dio ugovora o koncesiji“.

Član 74.

U članu 224., na kraju teksta, tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „a kantonalni inspektor izdavanje prekršajnog naloga vrši prema odgovarajućim odredbama kantonalnog zakona o inspekcijama kantona, ako federalnim zakonom o inspekcijama nije drugačije određeno”.

Član 75.

U članu 232., stav 1., brojevi „500 KM do 1500 KM” zamjenjuju se brojevima „od 2000 KM do 5000 KM”, a brojevi „5000 KM do 15000 KM” zamjenjuju se brojevima „od 10000 KM do 70000 KM”.

U stavu 1., iza alineje 1., dodaje se nova alineja 2., koja glasi:

„na zaštićenom području vrši prenamjenu zemljišta koje nije u skladu s dokumentima prostornog uređenja (član 15.)”.

U alinejama 62., 63., 64. i 65., iza riječi „minerale” stavlja se zarez i dodaju riječi „sedre, sigovine”.

U alineji 69., u zagradi, broj „3” zamjenjuje se brojem „6”.

U stavu 2., brojevi: „500 KM do 3000 KM” zamjenjuju se brojevima „od 1000 KM do 10000 KM”.

Dosadašnje alineje od 1. do 70. postaju alineje od 2. do 71.

Član 76.

U članu 233., stav 1., brojevi „300 KM do 1200 KM” zamjenjuju se brojevima „od 600 KM do 3000 KM”, a brojevi „1500 KM do 10000 KM” zamjenjuju se brojevima „od 5000 KM do 30000 KM”.

U alinejama 10., 11. i 12., iza riječi „minerala” stavlja se zarez i dodaju riječi: „sedre, sigovine”.

U stavu 2., brojevi „300 KM do 2000 KM” zamjenjuju se brojevima „od 600 KM do 5000 KM”.

Član 77.

U članu 234., stav 1., brojevi „100 KM do 1000 KM“ zamjenjuju se brojevima „od 300 KM do 3000 KM“, a brojevi „1000 KM do 7000 KM“ zamjenjuju se brojevima „od 2000 KM do 20000 KM“.

U alinejama 7., 8., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 17., 18. i 19., iza riječi „minerala“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „sedra, sigovina“ u odgovarajućem padežu.

U stavu 2., brojevi „150 KM do 1500 KM“ zamjenjuju se brojevima „od 300 KM do 4000 KM“.

Član 78.

U članu 235., stav 1., brojevi „50 KM do 500 KM“ zamjenjuju se brojevima „od 100 KM do 1000 KM“, a brojevi „500 KM do 5000 KM“ zamjenjuju se brojevima „od 1000 KM do 10000 KM“.

U alineji 2., iza riječi „minerala“ stavlja se zarez i dodaju riječi: „sedre, sigovine“.

U stavu 2., brojevi „150 KM do 1000 KM“ zamjenjuju se brojevima „od 300 KM do 2000 KM“.

Član 79.

U članu 239., stav 1., riječ „tri“ zamjenjuje se riječju „pet“.

U stavu 2., na kraju teksta, tačka se briše i dodaju se riječi: „s tim da se svake pete godine, a po potrebi i ranije, vrši njeno revidiranje“.

Stav 3. mijenja se i glasi:

„Akcioni planovi upravljanja invazivnim vrstama donose se u roku od 10 godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona.“

Član 80.

U članu 241., iza stava 1., dodaje se novi stav 2., koji glasi:

„Nakon isteka vremena od 10 godina implementacije plana upravljanja iz stava 1. ovog člana, ne mogu se više donositi privremene upravljačke smjernice.“

Član 81.

U članu 243. briše se stav 1.

U stavu 2., „rok od tri godine produžava se do kraja 2025. godine.“

U stavu 3., iza riječi „turizma“ dodaju se riječi: „i Fond za zaštitu okoliša, u skladu s odlukama i zaključcima Vlade Federacije BiH“.

Dosadašnji stav 2. postaje stav 1.

Član 82.

U članu 244., stav 1., broj „3“ zamjenjuje se brojem „5“.

Član 83.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije BiH da utvrdi prečišćeni tekst Zakona o zaštiti prirode.

Član 84.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI
PRIRODE

USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje Zakona o zaštiti prirode, a time i Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode, sadržan je u odredbi člana III. 2. tač. c) i i), a u vezi s odredbama člana III. 3. st. (1) i (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, odredbom člana III. 2. tač. c) i i) propisano je da su federalna vlast i kantoni nadležni za politiku zaštite čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava, dok je odredbama člana III. 3. st. (1) i (3) propisano da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ovih oblasti.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13) donesen je s ciljem institucionalnog uređenja sektora zaštite prirode i izrade podzakonskih propisa, kako bi se u što većoj mjeri izvršilo usklađivanje zakona s legislativom Evropske unije (u daljem tekstu: EU), a što se i postiglo u cca 90% teksta zakona u ovoj oblasti. Međutim, u toku njegove implementacije pojavile su se brojne prepreke u njegovoj provedbi na terenu u smislu njegovih nepreciznih i nedorečenih odredbi, pa je ocijenjeno da je potrebno izvršiti odgovarajuće izmjene i dopune Zakona. Izmjene i dopune su predložene u svim odredbama u kojima postoje nejasnoće za njihovu pravilnu primjenu u praksi. Usvajanjem predloženih izmjena i dopuna, stvaraju se pravne pretpostavke za pravilnu i potpunu primjenu Zakona u praksi. Pored toga, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je zaprimilo nekoliko inicijativa za njegovu reviziju od nadležnih organa uprave te relevantnih inspektorata.

USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Važećim Zakonom o zaštiti prirode je izvršeno usklađivanje s Direktivom Vijeća 92/43/EEZ od 21. novembra 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore i 26 Direktivom o pticama od 30. novembra 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana

verzija), u smislu djelimične usklađenosti. Veći obim transpozicije će uslijediti donošenjem relevantnih podzakonskih propisa. Usklađivanje s odredbama Direktive 92/43/EEZ je izvršeno donošenjem Zakona o zaštiti prirode 2013. godine i to djelimično, jer je potrebno osigurati znatna finansijska sredstva za uspostavljanje sistema zaštite područja i vrsta koje su od interesa za Evropsku komisiju koji se nalaže tom direktivom, i koji bi trebali postati dio Evropske ekološke mreže. Iako je veći dio odredbi te direktive već preuzet, ipak njeno potpuno preuzimanje će uslijediti u kasnijem periodu jer Federacija BiH nema na raspolaganju troškove koji bi proizašli potpunim usklađivanjem s navedenom direktivom. Trenutno važeći Zakon o zaštiti prirode je donesen 2013. godine i u toku njegove implementacije uočene su manjakavosti koje treba da se prevaziđu ovim izmjenama i dopunama Zakona. Izmjenama i dopunama tog Zakona se također intervenisalo u nekoliko odredbi kojima su preuzete odredbe te Direktive.

S tim u vezi, urađena je Tablica usklađenosti Zakona o zaštiti prirode i ovih izmjena i dopuna s tom Direktivom, koja je priložena uz Prijedlog Zakona. Treba napomenuti da ovim Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode nije vršena intervencija za bilo koju odredbu kojom su preuzete odredbe Direktive o očuvanju divljih ptica, te se Tablica usklađenosti za ovu Direktivu nije ni radila.

Dalje, ovim Izmjenama i dopunama Zakona je izvršeno usklađivanje s nekoliko odredaba Uredbe (EU) br. 1143/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 22. oktobra 2014. o sprečavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta kako bi se uspostavio odgovarajući pravni osnov za detaljnije preuzimanje odredbi ovog akta podzakonskim propisom koji će biti donesen na osnovu Zakona o zaštiti prirode. Tablica usklađenosti je u prilogu Prijedloga Zakona.

OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH NORMI (ODREDABA ZAKONA)

Poglavlje I. OSNOVNE ODREDBE (čl. od 1. do 8.)

- 1) **U članu 1. Izmjena**, izvršeno je pozivanje na propise EU čije su odredbe prenesene u Zakon o zaštiti okoliša, time što je iza člana 1. Zakona dodat novi član 1a. jer se ove odredbe u pravilu stavljaju odmah iza regulisanja predmeta propisa.
- 2) **U članu 2. Izmjena**, odnosno članu 5. Zakona, izvršena je izmjena riječi „održavanje” u riječ „očuvanje” jer je ta riječ adekvatnija s aspekta zaštite prirode.
- 3) **U članu 3. Izmjena**, a u članu 8. Zakona, brisana je definicija „Crvena knjiga” i taj²⁷ pojam se briše u svim zakonskim odredbama u kojima se pojavljuje. Razlog za ovu

izmjenu je preporuka Međunarodne unije za zaštitu prirode (engl. International Union for Conservation of Nature: IUCN) da se stepen ugroženosti vrsta treba procjenjivati crvenom listom, a da se sredstva koja bi se trošila za izradu Crvene knjige preusmjere u monitoring vrsta. Ovo je u Federaciji BiH i urađeno donošenjem Crvene liste ugroženih vrsta i podvrsta biljaka, životinja i gljiva („Službene novine Federacije BiH“, broj 7/14). Izmijenjena je i definicija ekološke mreže koja je sada usklađena s definicijom i EU Direktive o staništima, kao i nekoliko drugih definicija kako bi bile u skladu s Uredbom (EU), br. 1143/2014 (upravljanje invazivnim vrstama).

Dalje, predviđeno je osam novih pojmova koji se koriste u više zakonskih odredaba, pa ti pojmovi služe za pravilnu primjenu zakonske odredbe u kojoj se koristi taj pojam.

Poglavlje II. NADLEŽNOST (čl. od 9. do 11.)

4) **U članu 4. Izmjena**, vrši se brisanje stava 2. u članu 11. Zakona, jer je ta odredba regulisana suprotno odredbama Zakona o zaštiti okoliša.

Poglavlje III. OČUVANJE PRIRODE (čl. od 12. do 57.)

5) **U članu 5. Izmjena**, u odredbi člana 17. Zakona, utvrđena je nova odredba kojom je predviđeno da kantonalno ministarstvo nadležno za poslove zaštite prirode ili kantonalni zavod za zaštitu prirode utvrđuje uslove koji treba da odrede šta spada u opravdane slučajeve i stručne provjere, koji su potrebni da bi se mogla primijeniti odredba iz stava 1. člana 17. Zakona.

6) **U članu 6. Izmjena**, a u članu 19. stav 4. Zakona, predloženo je da reviziju područja koja su proglašena zaštićenim vrši Federalno ministarstvo i kantonalni nadležni organi na osnovu stručne evaluacije prostora, do osnivanja Federalnog zavoda za zaštitu prirode, jer još nije izvjesno kada će se taj zavod osnovati.

7) **U članu 7. Izmjena**, dopunjena je odredba člana 26. stav 5. Zakona.

U toj odredbi Zakona je utvrđeno da „sadržaj, rok i način provođenja postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja mreže ministar propisuje pravilnikom“. Ovdje nije precizirano da li se radi o kantonalnom ili federalnom ministru. Međutim, kada se izvrši uvid u druge odredbe, onda je jasno da se tu radi o nadležnosti federalnog nivoa. Te druge odredbe su npr.: član 28. u kojem je utvrđeno da je Federalno ministarstvo nadležno za provođenje postupka utvrđivanja prevladavajućeg interesa i kompenzacijskih uslova kada se radi o zahvatima²⁸ u ekološku mrežu; član 31. prema kojem je Federalno ministarstvo nadležno da odredi

kompensacijski uslov i naknade štete kod nedopuštenih zahvata u ekološku mrežu; član 36. prema kojem Federalni zavod za zaštitu prirode, u saradnji s kantonalnim zavodima, vrši monitoring sistema ekološke mreže; član 58. prema kojem se ekološka mreža uspostavlja propisom Vlade Federacije BiH; član 67. stav 4. u kojem je utvrđeno da će „Ekološki značajna područja, ekološku mrežu i sistem ekoloških koridora propisati Vlada Federacije BiH, na prijedlog Federalnog ministarstva uz stručno mišljenje Federalnog zavoda i nadležnih kantonalnih tijela“. Slijedom navedenih članova, jasno je da se radi o nadležnosti federalnog nivoa vlasti kod regulisanja pitanja koja se odnose na ekološku mrežu, te je u članu 6. Izmjena izvršena izmjena u članu 26. stav 5. Zakona, čime je određeno da propis iz te odredbe donosi federalni ministar, jer predviđeni pravilnik spada u nadležnost tog ministra.

8) **U članu 8. Izmjena**, izvršena je dopuna u članu 28. stav 8. Zakona tako što je precizirano da se radi o popisu iz Liste ugroženih i značajnih tipova staništa i vrsta.

9) **U članu 9. Izmjena**, u članu 30. stav 5. Zakona, predloženo je da federalni ministar propiše obračun visine novčanih iznosa u vrijednosti prouzročeno oštećenja prirode u slučaju da nije moguće provesti sanacijske ili druge kompensacijske uslove. Naime, u članu 30. stav 5. Zakona utvrđeno je da Federalno ministarstvo provedbenim propisom treba da propiše obračun visine novčanog iznosa kao oblik kompensacijskih uslova za zaštićene prirodne vrijednosti kategorija I. i II. iz člana 134. Zakona. Iz te odredbe proizilazi da bi kantoni trebali da utvrde ovakav obračun za ostale kategorije koje su u njihovoj nadležnosti. Međutim, Federalno ministarstvo i neka kantonalna ministarstva smatraju da bi ovakvo rješenje rezultiralo odstupanjima i razlikama u načinu obračuna, što bi se nepovoljno odrazilo na privatni sektor i neophodna ulaganja, pa bi bilo svrsishodno da se način obračuna utvrdi jedinstveno za cijelu teritoriju Federacije BiH, čime bi se osigurala jednoobraznost u postupanju po ovom pitanju. Shodno tome, izmjenom u odredbi toga člana, Federalno ministarstvo će utvrditi način obračuna za sve kategorije, a ne samo kategorije I i II. Osim toga, dodat je novi stav 7. kojim je federalni ministar okoliša i turizma ovlašten da donese propis kojim se bliže trebaju utvrditi kriteriji, postupak i način utvrđivanja kompensacijskih uslova, koji su potrebni da bi se mogla rješavati pitanja utvrđena u članu 30. Zakona.

10) **U članu 10. Izmjena**, predloženo je da se u članu 33. Zakona, u stavu 3. precizira da je za utvrđivanje pejzažnih tipova nadležan federalni ministar. Pored toga, vrši se izmjena u stavu 7. prema kojoj je predviđeno da nadležna kantonalna tijela vrše praćenje²⁹ stanja značajnih i karakterističnih obilježja pejzaža, u saradnji s Federalnim zavodom. U

članu 33. stav 3. Zakona nije jasno utvrđeno o kojem nadležnom ministru se radi, federalnom ili kantonalnom.

Shodno tome, napravljena je izmjena tog člana u članu 9. Izmjena, a u tom članu regulisana je i uloga kantonalnih zavoda, jer njihova uloga u tom pitanju nije bila definisana.

11) **U članu 11. Izmjena**, predloženo je da se u članu 38. Zakona izmijeni riječ „nešumsko“ jer u šumskoprivrednom području ne postoji nešumski tip staništa. U šumskoprivrednom području postoji šumsko zemljište koje je obraslo šumom i šumsko zemljište koje nije obraslo šumom. Dodat je i novi stav 3. kojim se predviđa rok za donošenje elaborata s kartografskim prikazom ugroženih i rijetkih tipova staništa za određeno šumskoprivredno područje. Ovo je bitno iz razloga da bi se te površine mogle ugraditi u plan zaštite biodiverziteta koji je dio osnove, a isključile bi se iz plana šumsko-uzgojnih radova, odnosno pošumljavanja. Time treba da se stvore uslovi za plansko i blagovremeno rješavanje ugroženih i rijetkih tipova staništa, za određeno šumskoprivredno područje.

12) **U članu 12. Izmjena**, predloženo je da se u članu 40. Zakona doda novi stav 2. kojim su utvrđeni procenti koji se trebaju primjenjivati u postupku prometa zrelih, starih i suhih stabala koja su na Crvenoj listi. Predviđena su dva različita procenta, i to:

- procenat od 0,05 posto stabala po hektaru treba da važe za promet zrelih, starih i suhih stabala u visokim šumama s prirodnom obnovnom;
- procenat od 0,25 posto stabala po hektaru treba da važi za degradirane i izdanačke šume.

Na taj način treba da se osigura planska sječa stabala s obilježavanjem na terenu i da se ucrtava u karte.

13) **U članu 13. Izmjena**, izvršena je intervencija u članu 44. Zakona, gdje je izmijenjen stav 7. kako bi se preciziralo šta rješenje navedeno u tom stavu treba da sadrži, jer to trenutno nije riješeno.

14) **U članu 14. Izmjena**, dodat je novi član 44a. Potreba je da se novim članom regulišu pitanja postupanja nadležnih ministarstava i izvođača radova kada se u toku građevinskih ili drugih radova u prirodi dođe do otkrivanja speleološkog objekta. Tim članom je regulisano postupanje nadležnog ministarstva, odnosno donošenje privremenog rješenja po službenoj dužnosti ili zabrane izvođenja radova. Predviđeno je da ministarstvo osnuje stručnu komisiju koja će ispitati otkriveni speleološki objekat i izraditi stručni nalaz o potencijalnom značaju speleološkog objekta, na osnovu kojega

će nadležno ministarstvo donijeti odgovarajuće rješenje.

15) **U članu 15. Izmjena**, dopunjena je odredba u članu 49. Zakona, kojom je određeno da se sporazumom iz stava 2. treba da odredi i period za koji treba plaćati naknadu za ograničenja koja nastaju u korištenju speleološkog objekta. Nejasnoća postoji u tome što nije jasno određeno da li se naknada plaća jednokratno ili za određeni period. Sada će to pitanje biti određeno navedenim sporazumom.

Poglavlje IV. TIPOVI STANIŠTA I EKOLOŠKI ZNAČAJNA PODRUČJA

(čl. od 58. do 69.)

16) **U članu 16. Izmjena**, dopunjena je odredba člana 58. Zakona, kojom se predlaže da područja Evropske ekološke mreže uključe i međunarodno značajna područja za ptice i močvarna područja od međunarodne važnosti.

17) **U članu 17. Izmjena**, popravljaju se greška u odredbi člana 59. stav 1. Zakona, tako što je predviđeno da se radi o „staništu“ a ne o „sataništu“ kako je pogrešno napisano u navedenoj zakonskoj odredbi.

18) **U članu 18. Izmjena**, a u odredbi člana 65. stav 5. Zakona, predviđena je izmjena prema kojoj praćenje stanja zaštite staništa treba da vrše ne samo kantonalni organi uprave - „ministarstva“, nego i zavodi, pa je taj termin zamijenjen terminom „tijela“.

Poglavlje V. VRSTE I PODVRSTE (čl. od 70. do 85.)

19) **U članu 19. Izmjena**, u članu 73. stav 3. Zakona, izmijenjena je vrsta propisa koju donosi federalni ministar. Naime, prema prirodi materije o kojoj se radi, primjerenije je da se ta materija uredi smjernicama nego pravilnikom, jer se svakodnevno razvijaju nova tehnička dostignuća, pa bi bilo teško takvim pravilnikom strogo propisati mjere zaštite i način održavanja prelaza za životinje kada se grade javne ceste i druge građevine. Ovo je pogotovo izražajno kod npr. ribljih prelaza gdje je neophodno uzeti u obzir mjere zaštite za svaku ribu ili drugu vrstu posebno.

20) **U čl. 20., 21. i 22. i drugim relevantnim članovima Izmjena**, precizirana je nadležnost ministra ili ministarstva. Pored čl. 20., 21., i 22. Izmjena, ovdje se daje zajedničko obrazloženje i za sve ostale zakonske odredbe u kojima su utvrđene nadležnosti ministara i ministarstava za odlučivanje o pitanjima koja su regulisana u tim zakonskim odredbama, jer se radi o istim pitanjima. Naime, u osnovnom Zakonu u više članova je upućivanje na nadležnog ministra i ministarstva te drugih institucija određeno³¹ nepravilno i na različite načine, kao npr.: „nadležno predstavničko tijelo“,

„nadležni ministar“ ili samo „ministar“, onda „nadležno ministarstvo“ ili „ministarstvo“ ili samo „nadležno tijelo“, i sl., i bez utvrđivanja koji je to ministar ili ministarstvo. U tim slučajevima nije moguće sa sigurnošću odrediti koje je ministarstvo u pitanju – da li federalni ministar ili kantonalni ministar, odnosno federalno ili kantonalno ili i federalno i kantonalno ministarstvo. Iako iz odredbi Zakona proizilazi koji nivo vlasti je nadležan za određena pitanja, jer je u tim pitanjima utvrđena nadležnost, ipak zbog raznolikog načina pozivanja na nadležnosti u relevantnim odredbama postoji nejasnoća kod primjene, pa je vrlo lako moguće da se takve odredbe nepravilno primijene na terenu zbog činjenice što ministri i ministarstva postoje na dva nivoa vlasti u Federaciji BiH, a to su federalni i kantonalni nivoi vlasti. Ovim izmjenama i dopunama Zakona, u ovakvim slučajevima se ne radi o smanjenju ili povećanju nadležnosti za neki nivo vlasti, nego samo o preciziranju kod pozivanja na nadležnog ministra ili nadležno tijelo na jednoobrazan način, i u tom pravcu su predložene izmjene odgovarajućih odredbi. To se odnosi na sljedeće odredbe: **Član 20. Izmjena** (član 76. st. 1. i 4. Zakona) gdje je precizirano da se radi o Federalnom ministarstvu, jer je za ta pitanja nadležno Federalno ministarstvo što je utvrđeno u osnovnom Zakonu u istom članu u stavu 2. tako da nema dileme da se to odnosi na nadležnost federalnog nivoa vlasti. To je i opravdano imajući u vidu da se mora voditi evidencija na nivou Federacije o svim istraživanjima i rezultatima istraživanja i objedinjavati ti podaci (član 199. al. 6.). Slična situacija je i sa **članom 21. Izmjena** gdje se precizira nadležnost Federalnog ministarstva u članu 77. stav 4. Zakona, jer je federalni nivo vlasti zadužen za sve divlje vrste na teritoriji Federacije BiH, pa je shodno tome bilo potrebno precizirati da se, u pitanju introdukcije stranih divljih vrsta/podvrsta na teritoriju Federacije, radi o federalnoj nadležnosti. U svim pitanjima divljih vrsta (od čl. 70. do 98. Zakona), nadležan je federalni nivo vlasti. Pored toga, dodata su i četiri nova stava koji regulišu Listu invazivnih vrsta, što je neophodno za usklađivanje s određenim odredbama Uredbe (EU) br. 1143/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 22. oktobra 2014. o sprečavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta, kako bi se uspostavio odgovarajući pravni osnov za detaljnije preuzimanje odredbi ovog akta podzakonskim propisom. **Članom 22. Izmjena** je precizirano u članu 84. st. 1. tačka e) Zakona da se radi o Federalnom ministarstvu, umjesto „nadležnom tijelu Federacije“ što je i regulisano u tom stavu, a inače to ministarstvo nadležno je za sva pitanja divljih vrsta i podvrsta.

U članu 105. stav 4. Zakona utvrđeno je da ministar propisuje pravilnikom uslove³² trgovine divljim vrstama, a nije precizirano koji ministar. Shodno tome, u **članu 24.**

Izmjena precizirano je da to pitanje propisuje federalni ministar jer je u članu 105. u stavu 1. već propisano da je to nadležnost tog ministarstva. U **članu 26. Izmjena** (član 109. stav 2. Zakona) precizirano je da saglasnost izdaje Federalno ministarstvo poljoprivrede jer se radi o zaštićenim vrstama za koje je nadležan federalni nivo vlasti. U **članu 28. Izmjena** (u članu 115. stav 1. Zakona) samo je precizirano da se radi o Federalnom ministarstvu jer je već u stavu 2. člana 105. utvrđeno da je nadležno Federalno ministarstvo. U **članu 29. Izmjena** (član 118. stav 2. Zakona) precizirano je da se radi o Federalnom ministarstvu poljoprivrede jer se radi o zaštićenim vrstama za koje je nadležan federalni nivo vlasti. U **članu 33. Izmjena** (član 127. stav 1. Zakona) precizirano je da je to nadležnost Federalnog ministarstva jer su minerali, sedra, sigovine i fosili zaštićene prirodne vrijednosti koje su u nadležnosti federalnog nivoa vlasti. Općenito, sve što je zaštićeno je u nadležnosti Federacije BiH. Iz istog razloga izvršeno je preciziranje nadležnosti Federalnog ministarstva u **članu 34. Izmjena** (u članu 129. st. 1., 4. i 6. Zakona); u **članu 35. Izmjena** (član 130. st. 1., 2., 3. i 4. Zakona); u **članu 36. Izmjena** (član 131. st. 1., 3. i 4. Zakona), u **članu 36. Izmjena** (član 133. st. 1. i 3. Zakona).

U **članu 42. Izmjena** (član 150. stav 1.), precizirano je da se radi o kantonalnom ministarstvu; u **članu 51. Izmjena** (član 159. st. 2. i 3.) precizirana je nadležnost federalnog i kantonalnog organa u skladu s nadležnostima utvrđenim u članu 134.; u **članu 53. Izmjena** (član 164. stav 5.) utvrđeno je da je nadležno Federalno ministarstvo jer se radi o zaštićenim vrstama što je u nadležnosti federalnog nivoa; u **članu 56. Izmjena** (član 169. stav 1. Zakona) precizirane su nadležnosti kantonalnog i federalnog organa; u **članu 57. Izmjena** (čl. 170. st. 6. Zakona) precizirano je da se radi o federalnom i kantonalnom ministarstvu, kao i u **članu 58. Izmjena** (član 175. st. 1. i 2. Zakona); te u **članu 61. Izmjena** (član 182. stav 5. Zakona) precizirano je da se radi o kantonalnom ministarstvu. Takav način određivanja nadležnosti tih organa nije pravilan zbog činjenice što ministri i ministarstva postoje na dva nivoa vlasti u Federaciji BiH, a to su federalni i kantonalni nivoi vlasti. U svim navedenim slučajevima pod ovom tačkom, prilikom primjene zakonske odredbe u kojoj je napisano „ministar“ ili „nadležni ministar“ ne može se sa sigurnošću odrediti o kojem se ministru radi, da li je federalni ili kantonalni ministar. Isto se odnosi i na slučaj određivanja nadležnog ministarstva, kada u zakonskoj odredbi piše riječ „ministarstvo“ ili „nadležno ministarstvo“ ili „Federalno ili nadležno ministarstvo“, itd. I u ovim slučajevima nije moguće sa sigurnošću odrediti koje je³³ ministarstvo u pitanju – da li federalno ili kantonalno ili i federalno i kantonalno

ministarstvo. Imajući u vidu navedene nedostatke, a u cilju njihovog otklanjanja, nazive navedenih organa treba odrediti prema nivou vlasti na koji se pitanje odnosi. Takvo postupanje je jedino pravilno, jer se time eliminišu nejasnoće u primjeni zakonske odredbe u kojoj je naveden ministar ili ministarstvo. Prema tome, u gore navedenim odredbama, izvršene su izmjene u odnosu na određivanje nadležnog ministra, odnosno nadležnog ministarstva. Time su stvoreni uslovi da u tim zakonskim odredbama predviđene poslove vrši organ naveden u toj odredbi. Navedeno obrazloženje je zajedničko za sve te odredbe, pa radi toga nema potrebe da se obrazloži svaka odredba posebno.

Poglavlje VI. ZAŠTITA DIVLJIH PTICA (čl. od 86. do 98.)

U okviru ovog poglavlja nisu vršene izmjene i dopune odredbi.

Poglavlje VII. PREKOGRANIČNI PROMET ZAŠTIĆENIM DIVLJIM VRSTAMA/PODVRSTAMA (čl. od 99. do 124.)

21) **U članu 23. Izmjena**, u članu 99. Zakona, dodat je novi stav 5. kojim se reguliše način postupanja ako postoji propis Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH), kojim su regulisana sva ili pojedina pitanja utvrđena u stavu 4. tog člana i u tom slučaju primjenjuje se propis BiH. Time se otklanja dilema u odnosu na primjenu propisa BiH i propisa Federacije kojima su regulisana ista pitanja iz stava 4. člana 99. Zakona.

22) **U članu 24. Izmjena**, u članu 105. Zakona, obrazloženje je dato prethodno u tački 19).

23) **U članu 25. Izmjena**, u članu 108. stav 2. Zakona izvršena je izmjena određenih riječi,

tako da je ta odredba jasnija za primjenu. Stav 3. tog člana izmijenjen je tako što je određen rok i način revidiranja Crvene liste, a status pojedinih vrsta se revidira prema potrebi, a prema statusnom elaboratu.

24) **U članu 26. Izmjena**, obrazloženje dato prethodno u tački 19).

25) **U članu 27. Izmjena**, predviđeno je da se u članu 113. isprave greške, i to u sl. 4., 8. i 9., kako je predviđeno u ispravkama tih stavova.

26) **U članu 28. Izmjena**, obrazloženje dato prethodno u tački 19).

27) **U članu 29. Izmjena**, obrazloženje dato prethodno u tački 19).

Poglavlje VIII. MINERALI, FOSILI I SIGOVINE (čl. od 125. do 133.)

U okviru ovog poglavlja izvršene su dvije vrste izmjena:

28) **U članu 30. Izmjena**, promijenjen je naziv Poglavlja VIII. Zakona, tako što je dodata riječ „sedra“ koja spada u to poglavlje, kao i nazivi odjeljaka u tom poglavlju, na način da je u te nazive osim minerala, fosila i sigovine ugrađen i pojam „sedra“ koji spada u te odjeljke.

29) **U članu 31. Izmjena**, predviđena je izmjena člana 125. Zakona u kojem je predviđeno da je država vlasnik minerala, sedre, fosila i sigovina na teritoriji Federacije BiH i utvrđena je zabrana uništavanja tih materijala. Pored toga, precizirano je kada je izuzetno moguće da Federalno ministarstvo dozvoli provođenje aktivnih mjera na ovim prirodnim fenomenima, u cilju njihovog očuvanja i revitalizacije.

30) **U članu 32. Izmjena**, navedene su odredbe četiri člana Zakona u kojima je potrebno ugraditi pojam „sedra“, jer mora biti sadržana u svim navedenim odredbama. Predviđeno je da se riječ „sedra“ u svaku zakonsku odredbu upisuje u odgovarajućem padežu. Pošto se ovdje radi samo o dopuni odredaba jednom riječju „sedra“, a u cilju racionalizacije teksta Izmjena Zakona, nema potrebe da se ta riječ upisuje posebno u svaku navedenu zakonsku odredbu putem dopuna tih odredbi. Ovdje se radi samo o odredbama u kojima se ne vrši nikakva druga izmjena i dopuna.

31) **U članu 33. Izmjena**, član 127. stav 1. Zakona, odnosi se na preciziranje nadležnosti. Precizirano je da je to nadležnost Federalnog ministarstva jer su minerali, sedra, sigovine i fosili zaštićene prirodne vrijednosti koje su u nadležnosti federalnog nivoa vlasti. Obrazloženje dato u prethodnoj tački 19).

32) **U članu 34. Izmjena**, član 129. st. 1., 4. i 6. Zakona, odnosi se na preciziranje nadležnosti. Precizirano je da je to nadležnost Federalnog ministarstva jer su minerali, sedra, sigovine i fosili zaštićene prirodne vrijednosti koje su u nadležnosti federalnog nivoa vlasti. Obrazloženje dato prethodno u tački 19).

33) **U članu 35. Izmjena**, član 130. st. 1., 2., 3. i 4. Zakona, odnosi se na preciziranje nadležnosti. Precizirano je da je to nadležnost Federalnog ministarstva jer su minerali, sedra, sigovine i fosili zaštićene prirodne vrijednosti koje su u nadležnosti federalnog nivoa vlasti. Obrazloženje dato prethodno u tački 19).

34) **U članu 36. Izmjena**, predviđena je izmjena člana 131. Zakona u cilju preciziranja uslova pod kojima se može vršiti uzimanje minerala, sedre, fosila ili sigovine iz prirode i njihovog stavljanja u promet. To je moguće samo nakon pribavljene dozvole Federalnog ministarstva koja se može izdati samo ako se njihovim uzimanjem neće značajnije

ugroziti georaznolikost.

35) **U članu 37. Izmjena**, izvršena je izmjena u članu 133. st. 1. i 3. tako da je riječ „nadležni“ precizirana u „federalni“ jer je federalno ministarstvo nadležno za zaštićene prirodne vrijednosti u koje spadaju i minerali, fosili, sigovine i sedra.

Poglavlje IX. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI (čl. od 134. do 179.)

U okviru ovog poglavlja izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

36) **U članu 38. Izmjena** izvršeno je nekoliko izmjena u članu 144. Zakona i to prva u stavu 2. gdje je ugrađena mogućnost da se određene prirodne vrijednosti mogu proglasiti i aktom vlade kantona. U stavu 3. je napravljena izmjena kojom su riječi „zakonodavno tijelo“ zamijenjene riječju „skupština“ jer je to tijelo zakonodavno tijelo kantona i ispravno se piše na taj način. Drugo, dodat je novi stav 4. tako da treba omogućiti jedinicama lokalne samouprave da proglašavaju određene zaštićene prirodne vrijednosti ako se te vrijednosti prostiru na području jedne općine odnosno grada, uz saglasnost nadležnog ministarstva. Inicijativu za utvrđivanje ove mogućnosti dala su četiri kantona, i to: Tuzlanski, Unsko-sanski, Srednjobosanski i Zeničko-dobojski kanton. U stavu 5. je predviđeno da općinsko vijeće ne daje saglasnost nego mišljenje za uspostavljanje zaštićene prirodne vrijednosti na nivou Federacije BiH i kantona. Tim izmjenama su stvoreni jednaki uslovi za rješavanje navedenih pitanja na nivou Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave. Granice zaštićenih područja su već utvrđene kantonalnim prostornim planovima koji se ne mogu usvojiti bez saglasnosti općina i gradova, što znači da je taj prostor već planiran da bude zaštićen, pa nije svrsishodno ponovo pribavljati saglasnost, jer se time usporava proces zaštite prirodnih vrijednosti. Ovo je u cilju povećanja zaštićene teritorije i zaštite vrsta i staništa što je Bosna i Hercegovina obavezna prema EU direktivama, kao i potpisanom Konvencijom o biološkoj raznolikosti. Naime, jedan od ciljeva te konvencije je povećanje zaštićene teritorije što je obavezujuće i za našu zemlju. Naša država se prema ovoj konvenciji obavezala da do 2020. zaštiti 17% svoje teritorije. Međutim, do sada je u Federaciji zaštićeno oko 4,17% teritorije. Kada se govori o ukupno zaštićenoj teritoriji u BiH, uključujući Republiku Srpsku, onda je taj iznos oko 3% zaštićene teritorije.

37) **U članu 39. Izmjena**, u članu 145. stav 1. Zakona, predviđeno je da se dodaju i mjere zaštite iz člana 157. stav 2. Zakona i sankcije za njihovo nepoštivanje. To je važno zbog značaja provođenja tih mjera na zaštićenom području koje se reguliše tom³⁶ zakonskom odredbom. Pored toga, predloženo je da se u stav 2. te zakonske odredbe

dodaju i „prostorni planovi kantona“ jer zaštićeno područje obuhvata određeno područje kantona, a to područje je sadržano u prostornim planovima kantona.

Izmijenjen je stav 3. kojim je precizirana nadležnost Vlade Federacije BiH da posebnom odlukom odredi zaštitnu zonu koja je izvan zaštićene prirodne vrijednosti i da propiše mjere zaštite tog područja, na prijedlog Federalnog ili kantonalnog ministarstva u zavisnosti od stepena zaštite.

38) **U članu 40. Izmjena**, u članu 147. stav 2. Zakona, precizirano je da je pitanje iz tog stava u nadležnosti Federalnog i kantonalnog ministarstva a, pored prikaza, dodato je da se može koristiti i izvod, jer kopija katastarskog plana može biti preglednija za tu svrhu uz izvod iz prostornog plana za dato područje.

39) **U članu 41. Izmjena**, u članu 148. Zakona, dodat je novi stav kojim se obavezuju kantonalna ministarstva nadležna za zaštitu prirode da dostavljaju godišnji izvještaj u bazu podataka za prirodu i informacijski sistem Fondu za zaštitu okoliša do formiranja Federalnog zavoda za zaštitu prirode.

40) **U članu 42. Izmjena**, u članu 150. st. 1. i 3. Zakona, precizirane su odredbe u vezi s „kantonalnom“ nadležnosti da donese akt o prestanku zaštite kada nestanu obilježja zbog kojih je područje proglašeno zaštićenim i njegovo objavljivanje u službenim novinama iz člana 147. Zakona.

41) **U članu 43. Izmjena**, u članu 151. st. 1. i 3. Zakona, predviđeno je da javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima osnivaju skupštine kantona što je u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom o ustanovama iz 1992. koja i sada važi, a ne vlada kantona. Dodat je i novi stav 5. kojim bi se osiguralo da i jedinice lokalne samouprave mogu osnivati javne ustanove i javna preduzeća za upravljanje određenim prirodnim vrijednostima.

42) **U članu 44. Izmjena**, u članu 152. stav 3. Zakona, u vezi s ovlaštenjima javnih preduzeća koja su zadužena za upravljanje zaštićenim područjima, dodate su i javne ustanove jer i ovaj oblik organizovanja može upravljati zaštićenim područjima.

43) **U članu 45. Izmjena**, u članu 153. u stavu 1. je precizirano da se sredstva iz Fonda za zaštitu okoliša dodjeljuju prema Zakonu o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH.

44) **U članu 46. Izmjena**, u članu 154. st. 2. Zakona, predloženo je da se riječi „predstavničko tijelo“ zamijene odgovarajućim nazivom tog tijela, a to je „Parlament Federacije BiH“, odnosno skupština kantona. Time se otklanja dosadašnji naziv tih organa i ti se nazivi koriste u cijelom tekstu Zakona.

45) **U članu 47. Izmjena**, dopunjena je odredba člana 155. Zakona. Konkretno,

dopunjen je stav 2. u smislu donošenja planova upravljanja koje donose organi lokalne samouprave kada proglašavaju svoja područja zaštićenima. Dodat je novi stav 6. kojim je predložen rok za donošenje novog plana upravljanja, jer se na osnovu tog plana vrši upravljanje zaštićenim područjem. Praksa pokazuje da se, po pravilu, novi plan ne donosi odmah po isteku važnosti prethodnog plana, pa se duži period upravlja bez takvog plana, što onemogućava kontinuitet zaštite. U cilju otklanjanja takvog postupanja, novim stavom 6. predviđeno je da se novi plan upravljanja treba donijeti najkasnije 30 dana prije isteka roka postojećeg plana.

46) **U članu 48. Izmjena**, u članu 156. Zakona, predviđene su sljedeće izmjene, i to:

- prva izmjena se odnosi na stav 1. u kojem su dodate dvije nove alineje kojima se vrši dopuna sadržaja plana upravljanja obrazovnim aktivnostima i procjenom uticaja klimatskih promjena na prirodne vrijednosti zaštićenog područja;
- druga izmjena odnosi se na dopunu odredbe novim stavom 3., kojim se propisuje da godišnji program donosi nadležni organ javnog preduzeća i javne ustanove iz člana 151. Zakona, uz pribavljenu saglasnost Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva, ako se odnosi na kanton. Ta dopuna je potrebna zbog toga što to pitanje nije uređeno važećom odredbom člana 156. Zakona, a veoma je važno za pravilno provođenje plana upravljanja zaštićenim područjem.

47) **U članu 49. Izmjena**, u članu 158. Zakona, predviđene su dvije izmjene koje se odnose na sljedeća pitanja:

- prva izmjena se odnosi na st. 1. i 2. za koje je predviđeno da se brišu. Brisanje tog teksta potrebno je zbog toga što se ta pitanja ne mogu uređivati internim pravilnikom javnog preduzeća i javne ustanove, jer se upravne mjere i sankcije mogu utvrditi samo zakonom. To može da se vrši u Zakonu o proglašenju zaštićenih područja;
- druga izmjena se odnosi na izmjenu stava 4. Naime, važećom odredbom je propisano da će se provedbenim propisom urediti organizacija, način rada i ovlasti nadzorničke službe zaštite prirode, ali nije utvrđeno ko će donijeti taj provedbeni propis. Izmjenom ove odredbe predviđeno je da taj propis donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra okoliša, i tako se otklanja postojeća nejasnoća.

48) **U članu 50. Izmjena**, predviđene su tri nove odredbe i to član 158a., 158b. i 158c. Tim odredbama su regulisana sljedeća pitanja:

- Novim članom 158a. utvrđeni su opći uslovi za radno mjesto glavnog nadzornika i nadzornika, kao i prepreka za prijem lica na navedena radna mjesta;
- Novi član 158b. se odnosi na utvrđivanje uslova koje treba da ispuně lica koja se mogu

zaposlili kao glavni nadzornik ili nadzornik zaštite prirode u javnom preduzeću ili javnoj ustanovi. Ovi uslovi uključuju odgovarajuću školsku spremu, radno iskustvo u struci i položen stručni ispit. Pored toga, odredbom ovog člana se daje ovlaštenje federalnom ministru okoliša i turizma da donese propis kojim treba da se bliže utvrde uslovi, obuka i način finansiranja nadzorničke službe, program, način polaganja stručnog ispita i izdavanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu, što važećim Zakonom nije bilo utvrđeno.

- Odredbe člana 158c. se odnose na službenu legitimaciju i uniformu glavnog nadzornika i nadzornika u javnom preduzeću ili ustanovi, jer ova pitanja nisu utvrđena u važećem Zakonu, niti postoji izričito zakonsko ovlaštenje da se ova pitanja urede podzakonskim propisom, mada je Vlada Federacije donijela Uredbu o nadzorničkoj službi („Službene novine Federacije BiH“, broj 62/16). Prema članu 158c. je propisano da će izgled službene legitimacije, sadržaj i način nošenja propisati posebnim pravilnikom federalni ministar. Donošenjem tih pravilnika stvaraju se uslovi da ta pitanja budu organizovana na jednostavan način na teritoriji cijele Federacije BiH.

49) **U članu 51. Izmjena** – obrazloženje dato u tački 19) jer se izmjene odnose na određivanje pravilnih naziva nadležnih organa za pitanja regulisana u članu 159. Zakona. Dalje, utvrđeno je da nadležno kantonalno ministarstvo može donijeti smjernice za provođenje postupka donošenja rješenja za dozvolu zahvata u zaštićenim područjima.

50) **U članu 52. Izmjena**, u članu 162. stav 2. Zakona, izvršena je ispravka tako što umjesto pravilnika treba da bude ugovor, jer se radi o ugovoru iz člana 163. Zakona.

51) **U članu 53. Izmjena** - obrazloženje dato u tački 19).

52) **U članu 54. Izmjena**, u članu 166. Zakona, izvršena je dopuna odredbama o pravu prvokupa u zaštićenim prirodnim područjima. Naime, važećim odredbama Zakona utvrđeno je da vlasnik nekretnine unutar zaštićenih kategorija koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je prvo ponuditi Vladi Federacije BiH ili vladi kantona, zavisno od kategorije. Pored toga, važećim odredbama je utvrđeno da vlada kantona odlučuje o kupovini nekretnine što nije primjenjivo u punom smislu, jer prema kantonalnim propisima (npr. u Kantonu Sarajevo), Skupština odlučuje o kupovini nekretnine, pa je predloženo da, pored vlade kantona, ponudu može podnositi i organ kantona koji je određen propisom kantona.

53) **U članu 55. Izmjena**, dodat je novi član 166a. u kojem je utvrđen postupak podnošenja ponude za prodaju nekretnine Vladi Federacije BiH i nadležnim organima³⁹ kantona. U tom cilju u navedenoj odredbi su regulisana sljedeća pitanja:

- prvo, predviđeno je da se ponuda o prodaji nekretnine Vladi Federacije BiH podnosi preko upravitelja zaštićenog područja (stav 1.);

- drugo, određena je dokumentacija koja se mora dostaviti s ponudom (stav 2.);

- treće, određeno je da upravitelj zaštićenog područja ima obavezu da osigura da se ponuda i dokumentacija u cjelini kompletira, a onda ponudu i dokumentaciju sa svojim mišljenjem o podnesenoj ponudi dostavlja Vladi Federacije BiH ili drugim nadležnim organima na rješavanje (stav 4.).

Pored toga, predviđena je i mogućnost da se ponuda može podnijeti i putem punomoćnika prema propisanim uslovima (stav 5.).

Na izneseni način su stvoreni uslovi da se podnošenje ponude i njeno rješavanje vrši na propisani način.

54) **U članu 56. Izmjena**, izvršene su izmjene u članu 169. stav 1. Zakona. Radi se o izmjenama koje su slične izmjenama koje su izvršene u članu 50. za član 166. Zakona.

55) **U članu 57. Izmjena**, izvršene su izmjene u članu 170. st. 2., 5. i 6. Zakona. U tim odredbama je precizirano da se postupak izvlaštenja (oduzimanja ili ograničavanja vlasništva) provodi prema odredbama Zakona o eksproprijaciji („Službene novine FBiH“, br. 70/07, 36/10, 25/12, 8/15 -odluka US i 34/16), jer su ta pitanja regulisana tim Zakonom.

56) **U članu 58. Izmjena**, izvršene su izmjene i dopune u članu 171. st. 1., 2. i 3. Zakona. U stavu 1. predloženo je da se riječi „predstavničko tijelo“ zamijene nazivom „Parlament Federacije BiH“, jer je to naziv predstavničkog ili zakonodavnog tijela. U stavu 2. predložene izmjene su iste kao i u članu 50. Izmjena (za član 166. Zakona) za određivanje nadležnih organa kantona. Predloženo je da se briše stav 3. Zakona, jer je ocijenjeno da je ta odredba nepotrebna.

57) **U članu 59. Izmjena**, predložena je ispravka gramatičke greške u članu 174. stav 1. Zakona.

58) **U članu 60. Izmjena**, predložena je promjena u prvoj rečenici u članu 175. stav 1. Zakona, gdje je utvrđeno da oštećenik može kod nastanka štete da traži izvođenje određenih radnji i od kantonalnog ministarstva. Dodat je i novi stav kojim se utvrđuje osnivanje stručnog savjeta za zaštitu i dobrobit životinja kao i njegova uloga.

Poglavlje X. KONCESIJE I KONCESIJSKA ODOBRENJA NA ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA I SPELEOLOŠKIM OBJEKTIMA (čl. od 180. do 183.)⁴⁰

59) **U članu 61. Izmjena**, predlažu se izmjene i dopune u članu 182. Zakona. U stavu 5.

koji govori o uslovima zaštite prirode, precizirano je „kantonalno“ ministarstvo i dodata je nova rečenica koja propisuje da su uslovi zaštite prirode dio ugovora o koncesiji koji se moraju obnavljati svake dvije godine. Pored toga, dodat je novi stav 6. koji sadrži imperativnu odredbu da je koncesionar dužan da se pridržava uslova zaštite prirode i da provodi mjere zaštite, u skladu s ovim Zakonom. U vezi s ovim stavom, izvršena je i korekcija u kaznenim odredbama u članu 232. u predzadnjoj alineji koja se pogrešno poziva na stav 3. člana 182. koji se ne odnosi na to pitanje, a to treba biti novi stav 6. člana 182. Zakona.

Poglavlje XI. PLANIRANJE I ORGANIZACIJA ZAŠTITE (čl. od 184. do 192.)

60) **U članu 62. Izmjena**, a u članu 186. stav 1. i 3. Zakona, izvršena je zamjena naziva organa „predstavničko tijelo“ u „Parlament Federacije BiH“, jer se radi o tom organu, pa se time otklanja moguća dilema u praksi u odnosu na taj organ.

61) **U članu 63. Izmjena**, izvršena je dopuna u članu 187. Zakona u kojoj je precizirano da se radi o kantonalnim zavodima za zaštitu prirode.

62) **U članu 64. Izmjena**, u članu 189. stav 1. Zakona, ispravljena je tehnička greška koja se odnosi na skraćivanje naziva Federalnog zavoda za zaštitu prirode, jer je već prethodno u tekstu Zakona izvršeno takvo skraćivanje, pa je skraćivanje naziva u ovom članu suvišno. Pored toga, dodato je pet novih stavova (st. 3., 4., 5. 6., 7. i 8.) gdje je precizirano da je taj zavod samostalna federalna upravna organizacija koja djeluje prema propisu koji reguliše rad ovakvih organizacija, kao i određene odredbe u vezi sa statusom zavoda i javnosti njegovog rada. Ovim je ispravljen nedostatak u temeljnom Zakonu gdje status Federalnog zavoda nije bio regulisan.

63) **U članu 65. Izmjena**, dodat je novi stav 2. u članu 190. Zakona. Tom odredbom se propisuje da do osnivanja Federalnog zavoda za zaštitu prirode, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH formira i vodi bazu podataka o biljnim, životinjskim, kao i vrstama gljiva, stanišnim tipovima, ekološkim sistemima i pejzažima.

64) **U članu 66. Izmjena**, u članu 192. Zakona, dopunjen je tekst odredbe stava 3. tog člana. Dopuna je predložena tako što je predviđeno da se odredba člana 190 st. 1 i 2. Zakona primjenjuje i na kantonalni zavod za zaštitu prirode, ali samo u pitanjima koja se po zakonu nalaze u nadležnosti kantona, jer se radi o kantonalnom zavodu. Time se sprečava mogućnost da se kao nadležnost tog zavoda utvrde poslovi iz nadležnosti Federalnog zavoda.

Poglavlje XII. INVENTARIZACIJA I PRAĆENJE STANJA (MONITORING) (čl. od 193. do 197.)

65) **U članu 67. Izmjena**, a u članu 196. st. 2. i 3. Zakona, brisane su riječi koje se odnose na kantonalno ministarstvo, jer su ta pitanja u nadležnosti Federalnog ministarstva, i dodata je riječ sedra jer ista treba biti u sastavu te odredbe.

66) **U članu 68. Izmjena**, a u članu 197. st. 1. i 2. Zakona, dodata je riječ „Federalni“ jer se radi o Federalnom zavodu čiji je naziv skraćen u članu 189. Zakona, pa se ta skraćenica treba koristiti u svakoj odredbi u kojoj se navodi taj zavod. Dodati su i novi st. 3. i 4. kojima se obavezuje Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH da formira i vodi informacioni sistem i bazu podataka za prirodu uz kvartalno izvještavanje Federalnog ministarstva o provedenim aktivnostima, do uspostavljanja Federalnog zavoda, kao i ovlaštenje federalnom ministru da propiše način uspostavljanja, upravljanja i monitoringa informacionog sistema za zaštitu prirode.

Poglavlje XIII. PRISTUP INFORMACIJAMA I SUDJELOVANJE JAVNOSTI (čl. od 198. do 203.)

Poglavlje XIV. ZNAK ZAŠTITE PRIRODE I PROMOCIJA ODGOJA I OBRAZOVANJA U ZAŠTITI PRIRODE (čl. od 204. do 207.)

U ovom poglavlju nije bilo izmjena i dopuna.

Poglavlje XV. FINANSIRANJE ZAŠTITE PRIRODE (čl. 208. i 209.)

U ovom poglavlju nije bilo izmjena i dopuna.

Poglavlje XVI. INSPEKCIJSKI NADZOR (čl. od 210. do 231.)

67) **U članu 69. Izmjena**, dodat je novi stav 5. kojim je propisan obavezan sadržaj izvještaja o stanju prirode.

68) **U članu 70. Izmjena**, predviđen je novi član 211a. Zakona. Tim članom su utvrđena osnovna opredjeljenja za nadležnost federalnog inspektora, a posebno za nadležnost kantonalnog inspektora. To pitanje se rješava prema članu 211. stav 1. Zakona i odredbi člana 211a. Zakona. Time se preciznije određuje nadležnost federalnog i kantonalnog inspektora, kako oba ne bi vršili inspekciju kod istog organa ili pravnog lica.

42

69) **U članu 71. Izmjena**, izmijenjen je stav 1. člana 213. Zakona. Tom odredbom su se

preciznije utvrdili uslovi u pogledu stručne spreme i radnog iskustva u struci za inspektora zaštite prirode i uskladili s odgovarajućom odredbom Zakona o inspekcijama Federacije BiH, kojom je regulisano to pitanje.

70) **U članu 72. Izmjena**, a u članu 216. stav 1. Zakona, utvrđen je skraćeni naziv za federalne i kantonalne inspektore, koji se koristi u odredbama od člana 216. do člana 229. Zakona. To znači da se ovlaštenja utvrđena u navedenim zakonskim odredbama odnose i na federalne i kantonalne inspektore.

71) **U članu 73. Izmjena**, u članu 219. stav 1. Zakona dodato je da nadležni inspektor nadzire i provedbu uslova zaštite prirode koji su dio ugovora o koncesiji, jer je u članu 182. stav 5. Zakona ugrađena odredba kojom se propisuje da su uslovi zaštite prirode dio ugovora o koncesiji koji se moraju obnavljati svake dvije godine, te je nadležni inspektor obavezan da kontroliše poštovanje tih uslova od strane koncesionara.

72) **U članu 74. Izmjena**, u članu 224. Zakona, izvršena je dopuna odredbe tako što je predviđeno da kantonalni inspektor izdavanje prekršajnog naloga vrši prema kantonalnom zakonu o inspekcijama. Tako se postupa ako Federalnim Zakonom o inspekcijama, u odnosu na to pitanje, nije drugačije utvrđeno.

Poglavlje XVII. KAZNENE ODREDBE (čl. od 232. do 237.)

73) **U članu 75. Izmjena**, u članu 232. Zakona izvršene su izmjene u st. 1. i 2. u smislu povećanja novčanih kazni. Pored toga, u stav 1. dodaje se nova alineja koja se odnosi na prekršaj iz člana 15. Zakona, a u novom stavu 3. navedene su alineje u kojima su dodate riječi „sedra i sigovina“, jer te materije trebaju biti sadržane u navedenim odredbama. Pored toga, u tim odredbama su dodate određene odredbe koje treba da sadrže i riječi „sedra i sigovina“, jer prekršajna odgovornost treba da se odnosi i na te materije.

74) **U članu 76. Izmjena**, izvršene su izmjene u odnosu na član 233. Zakona, **u članu 77. Izmjena** u odnosu na član 234. Zakona i **u članu 78. Izmjena** u odnosu na član 235. Zakona. U tim odredbama je izvršeno povećanje novčane kazne, jer se važeći iznos novčanih kazni pokazao kao neučinkovit i ne odgovara težini posljedica prekršaja. Ovo je pogotovo izraženo u praksi ako se uzme činjenica da Zakon o prekršajima Federacije BiH predviđa u određenim okolnostima oslobađanje od 50% iznosa izrečene novčane kazne plaćanja i gubi se jedna od osnovnih uloga kažnjavanja, a to je da odvraća od činjenja prekršaja.

75) **U članu 79. Izmjena**, u stavu 1. člana 239. Zakona produžen je rok za donošenje podzakonskih propisa s tri na pet godina od dana usvajanja Izmjena. Određeni podzakonski propisi još nisu doneseni jer se nisu stvorili uslovi za njihovo donošenje. Brisani su rok za izradu Crvene knjige jer je predloženo da se ukinu odredbe koje se odnose na crvenu knjigu. (vidjeti obrazloženje kod izmjene definicija iz člana 2. Izmjena Zakona), ali je umjesto toga ugrađena odredba o roku za izradu akcionih planova upravljanja invazivnim vrstama.

78) **U članu 80. Izmjena**, u članu 241. Zakona predložena je dopuna ovog člana novim stavom 2. kojim se utvrđuje da se nakon isteka vremena od 10 godina implementacije plana upravljanja ne mogu više donositi privremene upravljačke smjernice. Razlog za ovu novu odredbu leži u činjenici da su inspektori na terenu uočili da se u nekim područjima nakon isteka plana upravljanja još uvijek upravlja privremenim smjernicama, mada je predviđeno da to bude samo privremena mjera.

79) **U članu 81. Izmjena** predviđeno je da se u članu 243. stav 2. Zakona produži rok za uspostavljanje Federalnog zavoda do kraja 2025. godine. Naime, iako je uspostavljanje Federalnog zavoda neophodnost, zbog razloga finansijske prirode ovaj se zavod još uvijek nije uspostavio, a njegove poslove trenutno obavlja Federalno ministarstvo putem osnivanja raznih stručnih komisija koje djeluju u određenim pitanjima kada je neophodna primjena stručnih i naučnih metoda rada. Dalje, izvršena je dopuna stava 3. Dopunom te odredbe, predviđeno je da će do osnivanja Federalnog zavoda za zaštitu prirode, osim Federalnog ministarstva, poslove tog zavoda obavljati i Fond za zaštitu okoliša, u skladu s odlukama i zaključcima Vlade Federacije BiH. Ovaj Fond ima ingerencije za zaštitu prirode i zaštićena područja, kao i ljudstvo i finansijska sredstva i u vezi s tim prikuplja informacije i podatke koji mogu biti od koristi u fazi do osnivanja Federalnog zavoda, a i uspostavile bi se neophodne odgovarajuće baze podataka koje su neophodne ne samo za pravilno vršenje ovlasti u području zaštite prirode, nego i obaveznog izvještavanja u postupku evropskih integracija.

80) **U članu 82. Izmjena**, a u članu 244. stav 1. produžuje se rok za izradu karte tipova staništa, jer se još uvijek nisu stvorili uslovi za njenu izradu.

81) **U članu 83. Izmjena**, utvrđeno je ovlaštenje za Zakonodavno-pravnu komisiju Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije BiH da utvrdi prečišćeni tekst Zakona o zaštiti prirode. To je neophodno jer je Zakon o zaštiti prirode veoma obiman, a obimne su i izmjene i dopune, čime će se olakšati primjena Zakona.

44

82) **U članu 84. Izmjena**, utvrđen je rok za stupanje ovog Zakona na pravnu snagu.

JAVNE KONSULTACIJE

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je donijelo Odluku o konsultacijama o tekstu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode br. 04-23-3- 1118/12-1/22 od 1. 6. 2022. godine. Na osnovu te odluke, proveden je proces javnih konsultacija sa svim organima i pravnim licima koja učestvuju u primjeni Zakona u okviru svojih nadležnosti. Tekst Odluke je objavljen na internetu (web stranica www.fmoit.gov.ba), s pozivom zainteresiranoj javnosti za dostavljanje primjedbi i sugestija u roku od 30 dana od dana prijema obavijesti tog ministarstva. Izvještaj o provedenom postupku javnih konsultacija je opisan u tabeli u Prilogu ovog Prijedloga.

Federalno ministarstvo je zajedno s konsultanticom UNDP-a pažljivo izvršilo analizu svakog prijedloga i primjedbe koju su dostavili navedeni organi i institucije. U tom cilju prihvaćen je najveći broj prijedloga i primjedbi i ugrađen u odgovarajuće odredbe Prijedloga Zakona od člana 1. do člana 83. Izmjena Zakona. To potvrđuje da je tekst Izmjena Zakona izrađen prema prijedlozima organa i drugih institucija koje su osnovni izvršioc poslova regulisanih Zakonom o zaštiti prirode, pa će se zbog toga Zakon moći primjenjivati u praksi u punom obimu.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna novčana sredstva iz budžeta Federacije BiH i budžeta kantona.

Zakon o zaštiti prirode
("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13)
ODREDBE KOJE SE MIJENJAJU

Član 1.

Ovim Zakonom uređuju se nadležnosti tijela koja vrše poslove zaštite prirode, opšte mjere očuvanja prirode, ocjena prihvatljivosti zahvata u prirodi, tipovi staništa i ekološki značajna područja, vrste i podvrste, zaštita divljih ptica, zaštita i očuvanje biodiverziteta, šumskih eko-sistema, krških eko-sistema, vode i vlažnih staništa, zaštita morskih i obalnih prirodnih vrijednosti, uspostava evropske ekološke mreže posebno zaštićenih područja - Natura 2000, mjere zaštite vrsta i podvrsta, prekogranični promet zaštićenim divljim vrstama i podvrstama, mjere zaštite minerala i fosila, zaštićene prirodne vrijednosti, naknada štete, podsticajne mjere, davanje prijedloga za koncesije na zaštićenim prirodnim vrijednostima i zaštićenim prirodnim objektima, planiranje i organizacija, inventarizacija i monitoring, pristup informacijama i sudjelovanje javnosti, znak zaštite prirode, promocija odgoja i obrazovanja u zaštiti prirode, priznanja i nagrade za postignuća u zaštiti prirode, finansiranje zaštite prirode, inspeksijski nadzor, kaznene odredbe, prelazne i završne odredbe.

Član 5.

Opštekorisna uloga prirode iskazuje se kroz održavanje života kao prirodne pojave, a naročito kroz:

- održavanje prirodnih dobara kao zaliha materije i energije;
- nastajanje tla i očuvanje njegove prirodnosti;
- očuvanje kvaliteta, količine i dostupnosti vode;
- očuvanje klime;
- očuvanje atmosfere i proizvodnje kisika;
- Očuvanje, održavanje i razvoj biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa.

Opštekorisne funkcije prirode moraju biti trajno očuvane.

Član 8.

U ovom Zakonu u upotrebi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

- **"alohtona vrsta"** je strana (neautohtona) vrsta koja prirodno nije egzistirala u⁴⁶ određenom ekološkom sistemu nekog područja, nego je u to područje dospjela

namjernim ili nenamjernim naseljavanjem;

- **"autohtona vrsta"** je zavičajna vrsta koja prirodno egzistira u određenom ekološkom sistemu nekog područja;

- **"biogeografska regija"** - EU pokriva devet biogeografskih regija koje su svaka za sebe karakteristične po vegetaciji, klimi, topografiji i geologiji. Granice regija nisu fiksne no omogućavaju praćenje trendova očuvanja vrsta i staništa u sličnim uslovima diljem Europe ne obraćajući pažnju na državne granice. Regije su: alpska, kontinentalna, mediteranska, panonska, borealna, atlantska, crnomorska, stepska i makaronezijska;

- **"biološka raznolikost"** je sveukupnost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekoloških sistema, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta te raznolikost između ekoloških sistema;

- **"brdsko-biciklističke staze"** planinska staza namijenjena za planinski biciklizam (brdsko- biciklistička staza) je uski pojas zemljišta označen propisanim markacijama, na brdovitom, šumskom ili planinskom prostoru, namijenjen prvenstveno za kretanje biciklom;

- **"cret (tresetište)"** je vlažno stanište sa obiljem mahovine i drugoga bilja koje se tu nakuplja, trune bez prisutnosti kisika i stvara treset bogat ugljikom;

- **"Crvena lista - popis ugroženih vrsta/podvrsta"**, je službeni dokument koji sadrži popis ugroženih divljih vrsta/podvrsta, raspoređenih po kategorijama ugroženosti;

- **"Crvena knjiga"** je službeni dokument koji sadrži opširne podatke o osnovnim karakteristikama vrste, o stepenu njene ugroženosti, faktorima ugrožavanja, kao i prijedloge mjera za zaštitu same vrste/podvrste;

- **"divlje vrste"** biljaka, gljiva i životinja su sve one vrste i podvrste koje nisu nastale pod uticajem čovjeka kao posljedica uzgojnih aktivnosti;

- **"doprinodni uslovi"** su uslovi u ekološkom sistemu ili pejzažu na čiji je razvoj čovjek uticao u neznatnoj mjeri te se u njima odvijaju procesi koji su uglavnom samoregulirajući i koji mogu opstati bez izravnog ljudskog djelovanja;

- **"ekološki koridor"** je odgovarajući ekološki prostor migracije vrsta;

- **"ekološka mreža"** je sistem međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno doprinose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti;

- **"ekološki prihvatljiv protok"** predstavlja minimalni protok koji osigurava očuvanje prirodne ravnoteže i ekosistema vezanih za vodu;

- **"ekološki sistem"** je dinamičan kompleks zajednica biljaka, gljiva, životinja i

mikroorganizama i njihovog neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica;

- **"ekološki značajno područje"** je područje koje u velikoj mjeri doprinosi očuvanju biološke raznolikosti u Federaciji BiH;

- **"endem"** je vrsta ili podvrsta čija rasprostranjenost je ograničena na određeno područje ili lokalitet;

- **"ex-situ" očuvanje (izvan prirode)"** je očuvanje komponenti biološke raznolikosti izvan njihovih prirodnih staništa (zoološki vrtovi, akvariji i botanički vrtovi); također očuvanje dijelova geološke baštine izvan prirodnih nalazišta, uglavnom minerala/stijena i fosila u muzejskim ili privatnim zbirkama i ustanovama;

- **"genetička raznolikost"** je raznolikost gena unutar jedinki, populacija, podvrsta, vrsta i viših taksonomskih kategorija;

- **"geološko naslijeđe"** je sve ono što je sačuvano u strukturi i teksturi stijena i terena kao što su geološke, geomorfološke, hidro-geološke pojave i objekti te paleontološki nalazi;

- **"geološka raznolikost"** - su sve vrste stijena, minerala, fosila i reljefni oblici te procesi koji su ih stvarali kroz geološka razdoblja;

- **"Hvatanje"** je vađenje, lov, ribolov, hvatanje, uznemiravanje, namjerno ubijanje ili pokušaj izvođenja bilo koje od navedenih radnji;

- **"IBA" područja** – međunarodna područja značajna za ptice;

- **"in-situ" očuvanje (u prirodi)"** je očuvanje ekoloških sistema na prirodnim staništima te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju, očuvanje odomaćenih biljaka i životinja u okruženju u kojem su razvili svoja specifična svojstva; očuvanje dijelova geološkog naslijeđa na mjestu njihova nastanka, odnosno nalazišta minerala/stijena i fosila;

- **"introdukcija"** je namjerno ili nenamjerno naseljavanje vrsta ili podvrsta u ekološki sistem nekog područja, u kojemu one nikad ranije nisu prirodno obitavale;

- **"izvoz"** je svako iznošenje vrijednosti iz carinskog područja Bosne i Hercegovine;

- **"Katastar prirodnih vrijednosti"** – evidencija prirodnih vrijednosti;

- **"Katastar nekretnina"** jest evidencija o česticama zemljišta, zgradama i dijelovima zgrada kao i drugim građevinama koje trajno leže na zemljištu ili ispod njegove površine, ako zakonom nije drukčije određeno zakonom;

- **"kompenzacijski uslovi"** - su mjere koje se određuju radi osiguranja opšte48 povezanosti

ekološke mreže.

- "**Komisija**" – znači komisiju osnovanu u skladu sa članom 20. Direktive o staništima.
- "**komponenta prirode**" je svaki izvorni dio prirode (npr. biljka, životinja, mineral, fosil, voda, tlo i drugo);
- "**krš**" je specifičan površinski i podzemni reljef, sa specifičnom hidrografskom mrežom u karbonatnim stijenama;
- "**migratorna vrsta**" znači cijelu populaciju ili bilo koji geografski odvojeni dio populacije bilo koje vrste ili niže svojte divljih životinja, čiji značajni dio ciklički i predvidivo prelazi jednu ili više nacionalnih jurisdikcijskih granica;
- "**Međunarodno ekološki značajno područje**" je ono područje koje na osnovu međunarodnih standarda utvrdi Vlada Federacije BiH uredbom te osigura zaštitu određenim režimom zaštite, u skladu sa odredbama ovog Zakona;
- "**monitoring stanja prirode**" je praćenje stanja prirode, odnosno dijelova biološke i pejzažne raznolikosti;
- "**oblikovana priroda**" je dio prirode kojega je čovjek oblikovao sa namjenom odgoja, obrazovanja, oblikovanja pejzažnih elemenata ili sa kojom drugom svrhom, a koji je značajan za očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti (npr. drvoredi, botanički vrtovi, arboretumi i drugo);
- "**obnavljanje prirode**" je skup stručnih mjera kojima se narušeno stanje biološke i pejzažne raznolikosti vraća u stanje blisko izvornom;
- "**očuvanje prirode**" je svaki postupak, koji se obavlja radi zaštite i očuvanja biološke i pejzažne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti;
- "**održivo korištenje prirodnih dobara**" je korištenje prirodnih dobara na način i u obimu koji ne vodi do njihova propadanja, nego se održava njihov potencijal kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja;
- "**organ upravljanja**" je javno preduzeće ili javna ustanova koje upravlja zaštićenom prirodnom vrijednosti;
- "**oštećenje prirode**" je stanje prirode, kada su ljudskim djelovanjem promijenjeni prirodni procesi u tolikoj mjeri da je narušena prirodna ravnoteža ili su uništene prirodne vrijednosti, smanjeni prirodni resursi ili oštećene komponente prirode;
- "**Plan i program**" je svaki plan ili program podložan pripremi i/ili usvajanju na državnom, entitetskom i lokalnom nivou, ili koje je izvršno tijelo pripremiilo za donošenje u zakonodavnoj proceduri Parlamenta Federacije BiH ili Vlade Federacije BiH, te koji je⁴⁹ uređen zakonom ili provedbenim propisom, uključujući i planove i programe o izmjenama

i dopunama tih planova i programa.

- **"planovi upravljanja prirodnim dobrima"** su na osnovu posebnih zakona propisane planske osnove za upravljanje i korištenje prirodnim dobrima i resursima u ekonomske, socijalne i ekološke namjene;

- **"područje divljina"** - Izvorni odnosno netaknuti oblik prirode, uglavnom veće prirodno područje u kojem je čovjek tek povremeni i nestalni prolaznik;

- **"područje prirode"** je svako područje u kojemu vladaju prirodni ili doprirodni uslovi;

- **"područje od značaja za Evropsku uniju"** (u daljem tekstu EU) znači mjesto koje u biogeografskoj regiji ili regijama kojima pripada, značajno doprinosi u održanju ili obnavljanju "povoljnog stanja" u očuvanju tipova prirodnih staništa iz Annexa I, ili vrsta iz Annexa II (i/ili IV i V) Direktive o staništima, i koji značajno doprinosi koherenciji ekološke mreže Natura 2000 i/ili koji doprinosi očuvanju biološke raznolikosti unutar dotične regije ili regija.

Za životinjske vrste koje se rasprostiru preko većeg teritorija, područja od interesa za EU će se podudarati s mjestima unutar prirodnog područja tih vrsta, a koja predstavljaju fizičke i biološke faktore koji su nužni za njihov život i reprodukciju.

- **"pejzaž"** je sistem ekosistema određenog prostora, viđen ljudskim okom, čija su obilježja nastala međudjelovanjem prirodnih i/ili ljudskih faktora;

- **"pejzažna raznolikost"** je prostorna strukturiranost prirodnih i antropogenih pejzažnih dijelova (bioloških, geoloških, geomorfoloških i kulturnih vrijednosti);

- **"područje rasprostranjenosti"** (areal) je geografski određeno područje čija je površina jasno određena, a sastoji se od lokaliteta staništa koji su geografski određena područja;

- **"populacija"** je sistem prostorno i vremenski povezanih primjeraka iste vrste, u kojoj se

one međusobno ukrštaju;

- **"posebna zaštićena područja"** su mjesta od značaja za EU označena od država članica putem zakonskih, administrativnih i/ili ugovornih akata, gdje se mjere zaštite provode za održanje ili uspostavu "povoljnog stanja" zaštite prirodnih staništa, i/ili populacije vrsta za koje je područje predloženo;

- **"povoljno stanje"** vrste ili tipa staništa je stanje koje u predvidljivoj budućnosti osigurava opstanak te vrste ili tipa staništa;

- **"preovladavajući javni interes"** je interes u pitanjima zaštite prirode koji iskazuje50 Federacija BiH ili kantona;

- "**primjerak**" (specimen) znači bilo koju biljku ili životinju, živu ili mrtvu, od vrsta navedenih u Annexu IV ili V Direktive o staništima, njihovi dijelovi ili od njih dobiveni proizvodi (derivative), kao i bilo koji proizvod za koji se pokaže, iz popratnog dokumenta, pakiranja ili marke ili etikete, ili ako iz bilo kojih okolnosti proizlazi da su to dijelovi ili od tih vrsta biljaka ili životinja dobiveni proizvodi;
- "**prirodna dobra**" su svi dijelovi prirode koje čovjek iskorištava u ekonomske svrhe; prirodna dobra mogu biti neobnovljiva (mineralne sirovine), i obnovljiva (biološka dobra, vode, obnovljivo tlo);
- "**prirodna ravnoteža**" je stanje međusobno uravnoteženih odnosa i uticaja živih bića među sobom i sa njihovim staništem. Prirodna ravnoteža je narušena, kada se poremeti kvantitativna ili kvalitativna struktura životne zajednice, ošteti ili uništi stanište, uništi ili promijeni sposobnost djelovanja ekološkog sistema, prekine međusobna povezanost pojedinih ekoloških sistema, ili prouzroči znatnija izoliranost pojedinih populacija;
- "**prirodne vrijednosti**" su dijelovi prirode koji zaslužuju posebnu zaštitu radi očuvanja biološke i pejzažne raznolikosti, radi svoje osjetljivosti ili radi naučnog, kulturološkog, estetskog, obrazovnog, privrednog i drugog javnog interesa čineći ekološku mrežu;
- "**reintrodukcija**" je ponovno naseljavanje neke vrste ili podvrste u područje u kojem je ranije bila istrijebljena, a u ekološkom sistemu još postoje približno jednaki ekološki uslovi kao i prije istrijebljenja;
- "**rizik za prirodu**" je vjerojatnost da će neki zahvat posredno ili neposredno prouzrokovati štetu prirodi;
- "**sigovine**" su nakupine minerala u podzemnim prostorima različitih oblika (stalaktiti, stalagmiti, stalagnati, helektiti i dr.);
- "**speleološki objekti**" su prirodno formirani podzemni prostori duži od 5 metara, a dimenzije ulaza su im manje od dubine ili dužine objekta (spilje, jame, ponori, estavele i dr.);
- "**speleološki katastar**" je dio baze podataka o speleološkim objektima i sastavni dio baze podataka o zaštićenim prirodnim vrijednostima;
- "**stanište**" ili prirodni životni prostor je kopneno ili vodeno područje određeno njenim geografskim abiotičkim i biotičkim svojstvima, bilo da su potpuno prirodna ili djelomično prirodna;
- "**stupica ili zamka**" je sredstvo namijenjeno zadržavanju ili hvatanju životinja putem hvataljki koje se zatvaraju čvrsto oko jednog ili više životinjskih udova, sprječavajući time⁵¹ izvlačenje uda ili udova iz zamke;

- "**stanje očuvanosti staništa**" znači zbir uticaja koji djeluju na staništa i njegove tipične vrste, a koji mogu uticati na njegovu dugoročnu rasprostranjenost, uređenost i funkcije, kao i na dugoročni opstanak njegovih tipičnih vrsta unutar teritorija koje navodi član 2. Direktive o staništima.

Stanje očuvanosti staništa bit će doveden u "povoljno stanje" kada:

- Njegovo prirodno područje rasprostranjenosti i površine koje na tom području zauzima su stabilna ili se povećavaju, i
- kada specifične strukture i funkcije koje su neophodne za dugoročno održanje postoje i vjerovatno će dalje postojati u predvidljivoj budućnosti, i
- kada je položaj očuvanja tipičnih vrsta staništa doveden u povoljno stanje.

Stanje očuvanosti vrste i podvrste će biti povoljno kada:

- podaci o dinamici koji se odnose na zaštićene vrste pokazuju da su vrste sposobne za dugoročni opstanak unutar njihovog prirodnog staništa;
- se njihovo prirodno područje rasprostranjenosti ne smanjuje niti je vjerovatno da će se smanjivati u predvidljivoj budućnosti, i postoji, i vjerovatno je da će postojati, dovoljno veliko stanište koje može održati populaciju u dugoročnom periodu.
- "**stanje očuvanosti vrsta**" znači zbir uticaja koji djeluju na vrste, a koji mogu djelovati na dugoročnu rasprostranjenost i brojnost njihovih populacija unutar teritorija iz člana 2. Direktive o staništima.

- "**vrsta**" je sistem populacija koje žive u određenom vremenu na određenom prostoru, a sposobne su da međusobno razmjenjuju genetički materijal;

- "**podvrsta**" je sistem populacija iste vrste koje se od drugih populacija iste vrste razlikuju

određenim genetičkim ili morfološkim osobinama;

- "**taksonomija organizama**" je imenovanje i klasifikacija genetički izdvojenih bioloških sistema koji su međusobno potpuno ili djelomično izolirani; imenovanje se obavlja u skladu s međunarodnim pravilima;

- "**trgovina**" je prodaja i kupovina, sticanje u komercijalne svrhe, izlaganje javnosti radi sticanja dobiti, korištenje u svrhu sticanja dobiti, držanje radi prodaje, nuđenje na prodaju ili prijevoz radi prodaje te najam i razmjena zaštićenih divljih vrsta/podvrsta;

- "**odomaćena vrsta**" je vrsta na čiji je proces evolucije djelovao čovjek kako bi udovoljio svojim potrebama;

- "**utočište za životinje**" je prostor, namijenjen privremenom boravku, odnosno liječenju bolesnih ili ranjenih životinja, odbačenih mladunaca koji sami još nisu sposobni preživjeti

u prirodi, te životinja koje su bile oduzete vlasniku radi protiv-pravnog zadržavanja u zatočeništvu, nedozvoljene trgovine, izvoza, uvoza i radi drugih zakonom određenih razloga;

- **"uvoz"** je svako unošenje vrijednosti na carinsko područje Bosne i Hercegovine;

- **"uzgoj biljaka"** je uzgajanje autohtonih odomaćenih ili stranih vrsta biljaka sa namjenom dobivanja hrane, za prodaju, za ukras, za industrijske ili zdravstvene namjene, za naučno-odgojne ili naučno-istraživačke svrhe te radi očuvanja vrste;

- **"uzgoj životinja"** je uzgajanje (hranjenje, omogućavanje razmnožavanja, ukrštanje) autohtonih odomaćenih ili stranih vrsta životinja u prostoru odvojenom od prirode sa namjenom dobivanja hrane, radi lova, prodaje, naučno-odgojnog ili naučno-istraživačkog rada te radi očuvanja vrste;

- **"ugrožene vrste"** (označene posebnom oznakom (*) u Aneksu 2 Direktive o staništima) su vrste za čiju zaštitu Evropska Zajednica ima posebnu odgovornost u pogledu veličine njihovog prirodnog područja koje se nalazi unutar teritorija na koje se odnosi član 2. Direktive o staništima.

- **"uzgojena životinja"** je potomak roditelja uzgojenih u zatočeništvu;

- **"vlažna staništa"** uključuju područja močvarnih zemljišta, ritova i cretova, krške hidrološke sisteme i druge vode, prirodne ili umjetne, stalne ili povremene, sa stajaćom ili tekućom vodom, slatkom ili slanom, uključujući područja morske vode čija dubina za vrijeme oseke ne prelazi šest metara;

(I) Ugrožene vrste, čija se ugroženost identifikuje po osnovu kriterija Aneksa 3. Direktive o staništima;

(II) Osjetljive, tj., a za koje se vjeruje da će prijeći u kategoriju ugroženih vrsta u skoroj budućnosti ako uzročni faktori nastave s djelovanjem;

(III) Rijetke, tj., vrste sa malobrojnim populacijama, koje trenutno nisu ugrožene, ali bi mogle biti (vrste smještene unutar ograničenih geografskih područja ili koje su rijetke na većem području);

(IV) Endemske vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju iz razloga specifične prirode njihovog staništa i/ili zbog potencijalne opasnosti od njihovog iskorištavanja u njihovom staništu i/ili zbog potencijalne opasnosti iskorištavanja njihovog položaja kao zaštićene vrste.

- **"Zaštićeno područje"** je jasno definisan geografski prostor, prepoznat i namijenjen dostizanju dugoročne konzervacije prirode, opštekorisnih funkcija prirode, i kulturalnih⁵³ vrijednosti, a kojim se upravlja legalnim i drugim efektivnim mehanizmima;

- **"zahvat u prirodu"** je svako privremeno ili trajno djelovanje čovjeka na prirodu koje može narušiti prirodnu ravnotežu, ako to djelovanje nije u cilju zaštite i očuvanja prirode;
- **"zaštićene prirodne vrijednosti"** su prirodne vrijednosti proglašene zaštićenima od tijela utvrđenog ovim Zakonom i upisane u registar zaštićenih prirodnih vrijednosti, a odnose se na zaštićena područja, zaštićene biljne, i životinjske vrste i podvrste, i gljive te zaštićene minerale i fosile;
- **"zajednica"** – biocenozna ili sistem populacija različitih vrsta na određenom prostoru i u određenom vremenu.

Član 11.

Savjetodavno vijeće za okoliš uspostavljeno u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša će imati savjetodavnu ulogu i za oblast zaštite prirode u skladu sa ovim Zakonom i njegovim provedbenim propisima.

U sastavu Savjetodavnog vijeća za okoliš potrebno je osigurati zastupljenost članova ispred institucija nadležnih za zaštitu prirode, proporcionalno broju zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Član 17.

Sredstva za zaštitu bilja smiju se koristiti samo u opravdanim slučajevima na osnovu stručnih provjera i rezultata provjere cjelokupnog stanja na ugroženim vrstama, na prirodni prihvatljiv način, u skladu sa posebnim propisima.

U cilju zaštite biološke raznolikosti i prirodnih vrijednosti Federalni ministar može predložiti nadležnom organu uprave privremenu ili trajnu zabranu korištenja određenih sredstava za zaštitu bilja ili mineralnih gnojiva na pojedinim područjima ili na čitavom području Federacije BiH.

Član 19.

Sve prirodne vrijednosti koje su zaštićene do stupanja na snagu ovog Zakona, ostaju pod zaštitom.

Revizija područja koja su proglašena zaštićenim prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03), bit će izvršena u cilju utvrđivanja potrebe dalje zaštite i utvrđivanja kategorija zaštite.

Za prirodne vrijednosti, za koje se u postupku revizije utvrdi da postoji potreba za daljom⁵⁴ zaštitom, biće doneseni adekvatni akti kojim će te prirodne vrijednosti biti proglašene

zaštićenim.

Provođenje revizije će vršiti Federalni zavod za zaštitu prirode (u daljem tekstu: Federalni zavod) i kantonalna ministarstva nadležna za provođenje zaštite prirode.

Član 26.

Za planirani zahvat u područje ekološke mreže, koji sam ili s drugim zahvatima može imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, ocjenjuje se prihvatljivost za ekološku mrežu u skladu sa ovim Zakonom.

Za zahvat za koji je Zakonom o zaštiti okoliša obavezna procjena uticaja na okoliš, glavna ocjena o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže obavlja se u okviru postupka procjene uticaja na okoliš.

Za planove i programe čije provođenje može imati značajan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže obavezno se provodi ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Za planove i programe, za koje je posebnim propisom uređena obaveza strateške procjene, glavna ocjena o prihvatljivosti plana i programa za ekološku mrežu u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže obavlja se u okviru obaveznog postupka strateške procjene plana i programa.

Sadržaj, rok i način provođenja postupka ocjene prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja mreže, način utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uslova, način obavještanja javnosti, kao i sadržaj potvrde o prihvatljivosti zahvata, rješenja kojima se određuje provođenje postupka glavne ocjene zahvata odnosno mišljenja o obavezi provođenja glavne ocjene zahvata ministar propisuje pravilnikom.

Postupak ocjene prihvatljivosti za područje ekološke mreže sastoji se od: prethodne ocjene prihvatljivosti (u daljem tekstu: prethodna ocjena), glavne ocjene prihvatljivosti s ocjenom drugih pogodnih mogućnosti (u daljem tekstu: glavna ocjena), utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uslova.

Član 28.

Ako se ocjenom o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu utvrdi da planirani zahvat ima štetan uticaj na mrežu i da nema drugih pogodnih mogućnosti, zahvat se ipak može55 provesti ako postoje imperativni razlozi prevladavajućeg javnog interesa.

Zainteresirana strana ili stranka u postupku može Federalnom ministarstvu podnijeti zahtjev za pokretanje postupka utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uslova.

Ako se utvrdi postojanje prevladavajućeg javnog interesa iz stava 1. ovog člana, Federalno ministarstvo donosi rješenje o dozvoli provođenja planiranog zahvata. Rješenjem se utvrđuju kompenzacijski uslovi u svrhu očuvanja opšte povezanosti ekološke mreže.

Ako se kompenzacijski uslovi iz stava 3. ovog člana odnose na međunarodno ekološki značajno područje Federalno ministarstvo će o kompenzacijskim uslovima obavjestiti Evropsku komisiju.

Ako se ne utvrdi postojanje prevladavajućeg javnog interesa, Federalno ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev za provođenje zahvata. Izuzetno, ako se na području ekološke mreže nalazi tip staništa i/ili svojta iz Liste ugroženih i značajnih tipova staništa i svojti, prevladavajući javni interes zbog kojega se prihvata planirani zahvat može se odnositi samo na zaštitu zdravlja ljudi i javnu sigurnost, ili na uspostavljanje bitno povoljnijih uslova od primarne važnosti za okoliš, ili na druge imperativne razloge prevladavajućeg javnog interesa, o čemu rješenje donosi Vlada Federacije BiH uz sudjelovanje javnosti. Rješenjem se utvrđuju kompenzacijski uslovi u svrhu očuvanja povezanosti ekološke mreže. Ako se utvrdi postojanje drugih imperativnih razloga prevladavajućeg interesa, a planirani zahvat će imati štetan uticaj na međunarodno ekološki značajno područje, Vlada Federacije BiH može odobriti zahvat samo uz prethodno pribavljeno mišljenje Evropske komisije.

Izuzetno, kada se u skladu sa Zakom o zaštiti okoliša provodi procjena uticaja na okoliš, o prevladavajućem javnom interesu i kompenzacijskim uslovima ne donosi se rješenje u skladu sa ovim Zakonom, već mišljenja koja su obavezujuća u postupku procjene uticaja na okoliš.

Popis iz stava 6. ovog člana donosi federalni ministar.

Član 30.

Kompenzacijski uslovi se utvrđuju u cilju ublažavanja ili nadomještavanja predvidivih oštećenja prirode.

Kompenzacijski uslovi određuju se ovisno o predviđenom ili prouzročenom oštećenju prirode te mogućnosti povrata u doprirodno stanje.

Pri izboru kompenzacijskog uslova prednost ima nadoknađivanje područjem koje ima

ista ili slična obilježja prirode za koju se provodi kompenzacija, a kojim se osigurava povezanost i cjelovitost ekološke mreže.

Oblici kompenzacijskih uslova su:

- uspostavljanje kompenzacijskog područja, koje ima obilježja prirode slična onim kakva postoje u prirodi u kojoj se namjerava izvršiti zahvat;
- uspostavljanje drugog područja značajnog za očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti, odnosno za zaštitu prirodnih vrijednosti;
- plaćanje novčanog iznosa u vrijednosti prouzročene oštećenja prirode u slučaju da nije moguće provesti sanacijske ili druge kompenzacijske uslove.

Obračun visine novčanog iznosa iz stava 4. alineja 3. ovoga člana za zaštićene prirodne vrijednosti kategorija I. i II. iz člana 134. ovog Zakona, propisat će Federalno ministarstvo provedbenim propisom.

Novčani iznos iz stava 5. ovog člana uplaćuje se u korist Fonda za zaštitu okolišu. Oblik kompenzacijskih uslova za planirani zahvat u prirodu, te način njegovog izvođenja utvrđuje Federalno ministarstvo.

Član 33.

Pejzaži se prema svojim karakteristikama i vrijednostima razvrstavaju u pejzažne tipove. Pejzažni tipovi klasificiraju se prema izrazitim, prepoznatljivim i jedinstvenim obilježjima, koja izražavaju raznolikost kulturne i prirodne baštine.

Pejzažne tipove utvrđuje nadležni ministar na prijedlog Federalnog zavoda. Lista pejzažnih tipova iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenim novinama".

Za utvrđene pejzažne tipove proučavaju se i analiziraju njihova svojstva, osjetljivost i ugroženost, te prate i bilježe promjene značajnih i karakterističnih obilježja.

Pod značajnim i karakterističnim obilježjima pejzaža razumijevaju se, u smislu ovog Zakona, dijelovi prirode karakteristični za određene pejzažne tipove ili umjetne dijelove pejzaža koje imaju prirodnu, historijsku, kulturnu, naučnu ili estetsku vrijednost.

Praćenje stanja značajnih i karakterističnih obilježja pejzaža obavljaju nadležna tijela kantona, u saradnji sa Federalnim Zavodom i kantonalnim zavodima.

Član 38.

Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uslovi staništa, obavlja se autohtonim vrstama drveća, u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode. 57

Pošumljavanje nešumskih površina obavlja se tamo gdje je opravdano uz uslov da se

ne ugrožavaju ugroženi nešumski i rijetki tipovi staništa.

Raspored i broj ugroženih šumskih tipova staništa utvrđuje se pri izradi planskih dokumenata za upravljanje šumama određenog područja na osnovu karte tipova staništa.

Član 40.

Radi očuvanja biološke raznolikosti u svim šumama treba osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih stabala, posebno stabala s dupljama, utvrđen uslovima zaštite prirode koji su sastavni dio šumskoprivrednih osnova.

Prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, ostavljaju se manje neposječene površine koje se utvrđuju šumskoprivrednim osnovama radi očuvanja biološke raznolikosti.

Radi obogaćivanja biološke i pejzažne raznolikosti, u upravljanju šumama postupa se na način da se u najvećoj mjeri očuvaju šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumski rubovi.

U upravljanju šumama potrebno je osigurati produženje sječive zrelosti autohtonih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste.

Članak 44.

Speleološki objekti predstavljaju prirodne vrijednosti u smislu ovog Zakona i treba da uživaju posebne zaštitne mjere ako se nalaze u zaštićenim područjima kategorija I i II, u skladu sa članom 134. ovog Zakona.

Speleološki objekti koji se nalaze u zaštićenim područjima kategorija III, IV, V i VI, u skladu sa članom 134. ovog Zakona, su u nadležnosti kantonalnih ministarstava. Za speleološke objekte izrađuje se Katastar kao dio jedinstvenog katastra.

Katastar uspostavlja i vodi Federalni zavod. Uslove i način vođenja Katastra propisat će Federalni ministar pravilnikom.

U Katastar se unosi:

- inventarizacija njihovih biospeleoloških karakteristika;
- situacijska karta i tlocrt objekta;
- katastarska oznaka;
- podaci o vlasniku, odnosno korisniku prava na nekretnini (zemljištu);
- vrednovanje sa gledišta zaštite prirode;
- utvrđivanje stanja i ugroženosti;

- zaštitno područje na nadzemlju svakog speleološkog objekta te ograničenja koja se odnose na ta područja;

- druge odlike i podatke od značaja za zaštitu speleološkog objekta (opis objekta, morfološki tip, postanak, hidrološke odlike, hidrogeološka funkcija, pristup objektu, fotografiju, osnovnu literaturu i drugo).

Otkriće svakog speleološkog objekta ili njihovoga dijela prijavljuje se Federalnom ministarstvu i kantonalnom ministarstvu u roku od 15 dana.

Za daljnje postupanje s otkrivenim speleološkim objektom nadležno ministarstvo izdaje rješenje uz prethodno pribavljeno mišljenje Federalnog zavoda i kantonalnih zavoda za zaštitu prirode u roku od 30 dana od dana prijave otkrića navedenog speleološkog objekta.

Ako nadležna ministarstva ne izdaju rješenje u roku iz stava 6. ovog člana smatra se da istraživanje i zaštita otkrivenog objekta nije potrebna, a pravna ili fizička osoba može nastaviti s izvođenjem radova ili zahvata u skladu sa posebnim propisom.

Član 49.

Vlasnik ili korisnik prava na zemljištu na kojemu se nalazi speleološki objekt ne smije ugroziti ili oštetiti speleološki objekt, zatrpati ulaz, sprječavati njegovo korištenje na dopušten način, te je dužan omogućiti pristup i razgledanje tog objekta u dozvoljene svrhe.

Vlasnik i korisnik prava na zemljištu na kojem se nalazi speleološki objekt ima pravo na naknadu za ograničenja kojima je podvrgnut u korištenju speleološkog objekta razmjerno umanjenom prihodu. Visina naknade određuje se sporazumno, a u slučaju spora o visini naknade odlučuje nadležni sud. Naknada se isplaćuje iz budžeta Federacije BiH, odnosno budžeta kantona ili Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH.

Ako se za korištenje speleološkog objekta izda koncesija, vlasniku za ograničenja kojima je podvrgnut koncesionar plaća naknadu u visini koja se utvrđuje u skladu sa stavom 2. ovog člana.

Član 58.

Propisom Vlade Federacije BiH će biti uspostavljena Evropska ekološka mreža posebno zaštićenih područja pod nazivom Natura 2000. Mreža složena od tipova staništa i staništa vrsta omogućiti će održanje tipova prirodnih staništa, ili tamo gdje je potrebno⁵⁹ uspostavljanje povoljnog stanja zaštite unutar njihovog prirodnog područja. Mreža

Natura 2000 uključiti će posebno zaštićena područja u skladu sa Direktivom o pticama. Vlada Federacije BiH će doprinijeti kreiranju Nature 2000 u visini zastupljenosti na teritoriji Federacije BiH tipova staništa i staništa vrsta na koje se odnosi stav 1. ovog člana.

Vlada Federacije BiH će odrediti mjesta i posebno zaštićena područja vodeći računa o ciljevima postavljenim u stavu 1. ovog člana.

Vlada Federacije BiH će odrediti posebno zaštićena "IBA" područja prema standardima struke.

Ekološko jedinstvo Nature 2000, može se unaprijediti očuvanjem i razvojem oblika pejzaža koji su od posebnog značaja za divlje biljne i životinjske vrste.

Član 59.

Vlada Federacije BiH će uredbom na osnovu uspostavljenih kriterija Direktive o očuvanju staništa i divljih životinjskih i biljnih vrsta i dostavljenih relevantnih naučnih informacija sačiniti listu tipova staništa i vrsta koja su rasprostranjena na teritoriji Federacije BiH. Lista se može dopunjavati.

Za životinjske vrste koje se rasprostiru na većem teritoriju, ta će se mjesta podudarati s mjestima unutar prirodnog područja tih vrsta, na kojima vladaju ekološki faktori neophodni za njihov život i reprodukciju u skladu sa Naturom 2000.

Kada se identifikuje mjesto od značaja za EU, Vlada Federacije BiH će označiti to područje kao posebno zaštićeno područje, a najkasnije u roku od šest godina. Vlada Federacije BiH će uspostaviti prioritete u pogledu važnosti mjesta za:

- održanje i uspostavu povoljnog stanja tipova staništa i vrsta,
- jedinstvo Nature 2000,
- te u pogledu prijetnji degradacijom i uništavanjem kojima su područja izložena.

Kada se područje uvrsti u Listu od značaja za Evropsku uniju na njega će se primjenjivati odredbe člana 60., st. 2., 3. i 5.

Član 65.

Tipovi staništa se identificiraju i kartiraju, a njihovo stanje i ugroženost se procjenjuje i prati.

Ugroženi tipovi staništa su oni koji nisu u povoljnom stanju te im prijeti nestanak.

Područja ugroženih i rijetkih tipova staništa su ekološki značajna područja u smislu ovog Zakona.

Kartiranje i procjenu stanja i ugroženosti tipova staništa, vrste tipova staništa, te ugrožene i rijetke tipove staništa utvrdit će Federalni ministar pravilnikom.

Praćenje stanja i ugroženosti staništa obavlja Federalni zavod i nadležna kantonalna ministarstva.

Član 73.

Javne ceste, drugi putevi ili druge građevine koje prelaze preko poznatih migracijskih puteva divljih životinja grade se na način da se omogući sigurno prelaženje divljih životinja na odgovarajućim prostornim razmacima, monitoringom utvrđenih.

Izgrađeni prijelazi kojima se osigurava nesmetano i sigurno prelaženje divljih životinja uživaju zaštitu kao prirodne vrijednosti.

Mjere zaštite, subjekte odgovorne za provođenje zaštite i način održavanja prijelaza iz stava 2. ovog člana Federalni ministar će propisati pravilnikom.

Član 76.

Pravna i fizička lica dužna su prijaviti nadležnom ministarstvu istraživanja koja obavljaju na komponentama prirode u Federaciji BiH.

Biljke, gljive i njihovi dijelovi, odnosno životinje i njihovi dijelovi koji ne predstavljaju zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu ovog Zakona mogu se iznositi iz Federacije BiH u naučno istraživačke svrhe uz dozvolu Federalnog ministarstva uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnih institucija Bosne i Hercegovine. Dozvola se daje rješenjem.

Naučna istraživanja iz stava 1. ovog člana mogu se obavljati na zemljištu ili vodenoj površini uz prethodnu saglasnost vlasnika ili korisnika prava.

Pravno ili fizičko lice koje je obavilo naučna istraživanja dužno je o rezultatima istraživanja obavjestiti nadležno ministarstvo u roku od 60 dana od dana završetka istraživanja, pod prijetnjom sankcije.

Član 77.

Zabranjena je introdukcija (unošenje) stranih vrsta/podvrsta u prirodu na područje Federacije BiH.

Zabranjena je introdukcija alohtonih vrsta riba u prirodne i doprirodne vode, kao i prenošenje takvih vrsta iz ribogojišta u druga vlažna staništa.

Izuzetno, introdukcija iz stava 1. ovoga člana je dopuštena ako je naučno i stručno⁶¹ osnovana i prihvatljiva s gledišta zaštite prirode, stručnog mišljenja naučnog tijela i

održivog upravljanja.

Nadležno ministarstvo izdaje dozvolu iz stava 3. ovog člana na osnovu studije o procjeni rizika introdukcije na prirodu, i uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Dozvola se daje rješenjem.

Način provođenja procjene rizika i izrade studije procjene rizika uvođenja, ponovnog uvođenja i uzgoja, postupak izdavanja dozvole Federalni ministar će propisati pravilnikom.

Troškove izrade studije i provođenja postupka procjene rizika introdukcije na prirodu snosi pravno ili fizičko lice koje je podnijelo zahtjev za izdavanje dozvole.

Ne smatra se introdukcijom uzgoj alohtonih divljih vrsta/podvrsta u kontroliranim uslovima koji onemogućavaju unošenje u prirodu.

Član 84.

Pod uslovom da nema zadovoljavajuće alternative i da ograničenje nije štetno za održanje dotične populacije vrsta u povoljnom stanju očuvanosti unutar njihovog prirodnog područja rasprostranjenosti, Federalno ministarstvo može izuzeti primjenu odredaba čl. 80., 81., 82. i 83. (a) i (b) ovog Zakona:

a. u interesu zaštite divljih biljnih i životinjskih vrsta i očuvanja prirodnih životnih prostora (staništa);

b. sprječavanja ozbiljne štete, na usjevima, stoci, šumama, ribnjacima i vodama i drugim tipovima imovine;

c. u interesu javnog zdravlja i javne sigurnosti, ili iz drugih važnih razloga od pretežno javnog interesa, uključujući one socijalne i ekonomske prirode kao i posljedice koje će prvenstveno biti od značaja za okoliš biće izuzete od primjene odredbi članova 80., 81., 82. i 83. (a) i (b) ovog Zakona;

za potrebe istraživanja i obrazovanja, introdukcija i reintrodukcije, kao i za uzgojne operacije potrebne za te svrhe, uključujući i umjetno razmnožavanje biljaka;

d. za davanje dozvole za, pod strogo kontroliranim uslovima, na selektivnoj bazi i ograničenog trajanja, uzimanje ili držanje određenih primjeraka vrsta u ograničenom-malom broju, specificirano od strane nadležnog tijela Federacije BiH.

Član 99.

Federalno ministarstvo donosi rješenje o unosu, iznosu, izvozu ili uvozu i unosu s mora,⁶² te daje saglasnost za ponovni izvoz divljih vrsta/podvrsta, njihovih dijelova i derivata

zaštićenih na osnovu ovoga Zakona.

Rješenje i saglasnost iz stava 1. ovoga člana dat će se samo ako se ne ugrožava divlje populacije životinja, gljiva ili biljaka na koje se odnosi.

Rješenje i saglasnost iz stava 1. ovoga člana potrebno je pribaviti i kada se radi o mješancu čiji jedan ili oba roditelja pripadaju zaštićenoj divljoj vrsti/podvrsti.

Vrste/podvrste za koje se donosi rješenje ili daje saglasnost iz stava 1. ovog člana, postupak i uslove donošenja rješenja i izdavanja saglasnosti, sadržaj i način podnošenje zahtjeva, sadržaj i način podnošenja obavijesti o uvozu, opšta i posebna ograničenja pri uvozu, način obilježavanja životinja ili pošiljki, način zbrinjavanja oduzetih primjeraka, tijela nadležna za provođenje i nadzor, način provođenja nadzora, vođenje evidencije, izradu izvještaja te druge uslove za odvijanje prekograničnog prometa divljim vrstama/podvrstama u skladu sa međunarodnim ugovorom kojeg je Bosna i Hercegovina članica, propisuje Federalni ministar pravilnikom.

Pri aktivnostima iz stava 1. ovog člana i /ili provožu živu životinju, za koje je to propisano pravilnikom iz stava 4. ovog člana, moraju se prevoziti i njegovati na način koji svodi na najmanju mjeru mogućnost ozljeđivanja, ugrožavanja zdravlja ili nehumanog postupanja, u skladu sa posebnim propisima.

Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana za divlje vrste/podvrste za koje je to određeno pravilnikom stava 4. ovog člana nije potrebna dozvola za uvoz, već se u cilju uvoza podnosi obavijest o uvozu nadležnom tijelu.

Rješenja, saglasnosti i drugi akti izdani na osnovu ovog Zakona u svrhu prekograničnog prometa zaštićenim divljim vrstama/podvrstama mogu se koristiti samo za primjerke na koje se odnose.

Prevoz zaštićenih vrsta/podvrsta preko teritorije Bosne i Hercegovine obavlja se na osnovu valjanog akta o izvozu ili ponovnom izvozu koje je donijelo nadležno tijelo zemlje izvoznice ili zemlje ponovnog izvoza.

Član 105.

Pravno i fizičko lice, koje trguje zaštićenim odomaćenim ili stranim divljim vrstama/podvrstama za koje je posebno propisano pravilnikom iz stava 4. ovog člana, dužno je pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva.

Trgovati se može samo primjercima uzgojenim u prijavljenom uzgoju ili primjercima koji imaju ispravu o dopuštenom porijeklu, uz uslov da je primjerak ili pošiljka propisno⁶³ obilježena.

Prilikom trgovine zaštićenim životinjama prodavač, odnosno vlasnik dužan je:

- osigurati odgovarajuće uslove za držanje životinja u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima,
- voditi evidenciju o trgovini životinjama i
- novom vlasniku izdati potvrdu o porijeklu životinje.

Uslove trgovine i izdavanja saglasnosti za trgovinu, sadržaj zahtjeva i saglasnosti vođenje evidencije o trgovini i nadzor pri obavljanju trgovine ministar propisuje pravilnikom iz člana 99., stav 4. ovog Zakona.

Potvrde i drugi akti izdani na osnovu ovog Zakona u svrhu trgovine zaštićenim vrstama/podvrstama

Član 108.

Ugrožena divlja vrsta/podvrsta je ona vrsta/podvrsta čiji je dugoročni opstanak u opasnosti ili koja je rijetka, te koja je kao takva određena u Crvenoj listi ugroženih biljnih vrsta, vrsta gljiva i životinjskih vrsta/podvrsta.

Ugrožene divlje vrste i podvrste utvrđuje i uvrštava u Crvenu listu Federalni ministar na osnovu naučno utvrđenih stručnih podloga koje će raditi Federalni zavod.

Crvena lista se revidira svakih 10 godina, a statusi ugroženosti pojedinih vrsta mogu se revidirati, po potrebi, na osnovu stručnog elaborata. Nakon proteka perioda od pet godina, analizira se status vrsta na Crvenoj listi, te se po potrebi obavlja njihova revizija na način i u postupku kako je to propisano za njihovo donošenje. Član 109.

Ugrožene divlje vrste/podvrste koje se u smislu ovog Zakona proglašavaju zaštićenim prirodnim vrijednostima mogu biti: strogo zaštićene vrste/podvrste i zaštićene vrste/podvrste.

Strogo zaštićene vrste i podvrste i zaštićene vrste i podvrste proglašava Federalni ministar uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, na osnovu procjene ugroženosti pojedinih vrsta/podvrsta i obaveza koje proizlaze iz međunarodnih ugovora u kojima je Bosna i Hercegovina članica.

Federalni ministar će ukinuti zaštitu divlje vrste i podvrste koja više nije ugrožena, ili prebaciti pojedinu divlju vrstu/ podvrstu iz jedne kategorije u drugu, ako se takva potreba ukaže na osnovu procjene ugroženosti određene vrste i podvrste ili obaveza koje proizlaze iz međunarodnih ugovora u kojima je Bosna i Hercegovina članica na način i u postupku propisanom stavom 2. ovog člana.

Član 113.

Pojedini primjerci strogo zaštićenih divljih životinjskih vrsta/podvrsta mogu se držati u zatočeništvu, uzgajati, prodavati i kupovati na osnovu dozvole Federalnog ministarstva uz uslov;

- da se radi o primjercima koji su zakonito uvezeni u Federaciju BiH i imaju vlasnika;
- da se radi o primjercima koji su zakonito stečeni u Federaciji BiH;
- da se radi o primjercima koji su stečeni prije nego je vrsta/podvrsta zakonom zaštićena;
- da se radi o slučaju iz čl. 112. ovog Zakona.

Izuzetno od člana 111. ovog Zakona, pojedine strogo zaštićene životinje, gljive i biljke smiju se izvoziti i uvoziti u svrhu trgovine uz dozvolu Federalnog ministarstva te uvoziti i u naučne svrhe, radi razmjene, izlaganja i sl. na osnovu dozvole Federalnog ministarstva.

Nalazioc je dužan obavijestiti nadležnu veterinarsku stanicu i veterinarsku ambulantu privatne prakse i Federalno ministarstvo o:

- pronađenim mrtvim primjercima strogo zaštićenih divljih životinja;
- primjercima strogo zaštićenih divljih životinja koje su bolesne ili ozlijeđene u mjeri da nisu sposobne samostalno preživjeti u prirodi.

Veterinarska organizacija i veterinarska ambulanta privatne prakse dužna je utvrditi uzroke uginuća pronađenih mrtvih strogo zaštićenih divljih životinja. Troškove postupka snosi Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo može nalaziocu bolesne ili ozlijeđene životinje na njegov zahtjev dozvoliti, ako posjeduje zadovoljavajuće znanje i uslove, držanje te životinje u zatočeništvu radi liječenja i oporavka.

Opravdane troškove nastale liječenjem životinje snosi Federalno ministarstvo.

Federalno ministarstvo može dozvoliti izuzetke od zabrane držanja u zatočeništvu i prodaje strogo zaštićenih divljih vrsta/podvrsta, ako se radi o zaplijenjenim ili oduzetim primjercima, i ako to nije u suprotnosti s drugim propisima i međunarodnim ugovorima u kojima je Bosna i Hercegovina članica.

Svi primjerci strogo zaštićenih divljih vrsta/podvrsta iz stava 6. ovog člana moraju biti obilježeni na propisani način.

Dozvole iz stava 1., 2., 5. i 6. ovog člana se daju rješenjem.

Član 115.

Za prikupljanje uzoraka u svrhu istraživanja strogo zaštićenih vrsta/podvrsta potrebno je dobiti dozvolu na način propisan ovim Zakonom.

Rezultati istraživanja i utvrđeni podaci važni za procjenu ugroženosti istraživane vrste/podvrste dostavljaju se Federalnom ministarstvu u roku od 30 dana po obavljenom istraživanju.

Član 118.

Korištenje zaštićenih divljih vrsta/podvrsta dozvoljeno je na način i u količini da se njihove populacije ne dovedu u opasnost.

Federalni ministar i ministar nadležan za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo svaki u svom djelokrugu propisuje mjere zaštite zaštićenih divljih vrsta/podvrsta koje obuhvataju:

- sezonsku zabranu iskorištavanja i druga ograničenja korištenja populacija zaštićenih vrsta/podvrsta;
- privremenu ili lokalnu zabranu korištenja radi obnove populacija na zadovoljavajućem nivou;
- regulisanje trgovine, držanja radi trgovine, transporta radi trgovine i nuđenja za prodaju živih i mrtvih primjeraka.

Federalno ministarstvo vodi evidenciju o načinu i količini korištenja zaštićenih divljih vrsta/podvrsta radi utvrđivanja i praćenja stanja populacija. Ako se na osnovu evidencije utvrdi da je zbog korištenja zaštićena divlja vrsta/podvrsta ugrožena, Federalni ministar zabranjuje ili ograničava korištenje vrste/podvrste.

VIII. MINERALI, FOSILI I SIGOVINE

Član 125.

Minerali su samородni homogeni hemijski elementi ili spojevi u vidu kristalizirane ili amorfne tvari, određene strukture, oblika i sastava. Minerali u smislu ovoga Zakona nisu mineralne sirovine.

Fosili predstavljaju sačuvane cjeline, dijelove, ili tragove izumrlih organizama i njihovih životnih aktivnosti.

Minerali, fosili i sigovine vlasništvo su Federacije BiH.

Zabranjeno je uništavati minerale, fosile i sigovine te oštećivati njihova nalazišta.

Izuzetno je dozvoljeno ako je to interes Federacije BiH ili bitno izraženi javni interes.

Član 126.

Minerali, fosili i sigovine koji su značajni radi svoje rijetkosti, izuzetne veličine ili izgleda ili izvanrednog i univerzalnog obrazovnog i naučnog značenja, predstavljaju zaštićene prirodne vrijednosti u smislu ovog Zakona.

Minerale, fosile i sigovine koji predstavljaju zaštićene prirodne vrijednosti Federalni ministar će utvrditi pravilnikom na prijedlog Federalnog Zavoda.

Član 127.

Minerali, fosili i sigovine koji su proglašeni za zaštićenu prirodnu vrijednost čuvaju se na mjestu nalaza (in-situ očuvanje), a nalazište uživa zaštitu kao zaštićeno prirodno područje do donošenja odluke od strane nadležnog organa.

Ako minerale, fosile ili sigovine nije moguće zaštititi na nalazištu daju se na čuvanje pravnom ili fizičkom licu koja će osigurati njihovu stručnu zaštitu i omogućiti njihovu upotrebu u svrhu obrazovanja, muzejske djelatnosti, nauke i zaštite prirode (ex-situ očuvanje).

Uslovi pod kojima se minerali fosili i sigovine mogu dati pravnom ili fizičkom licu na zaštitu i čuvanje Federalni ministar će propisati pravilnikom iz člana 126. stav 2 ovog Zakona.

Uslove za istraživanje nalazišta, načina zaštite minerala ili fosila na mjestu nalaza, način zaštite nalazišta, te sadržaj, način i uslove stručne zaštite minerala, fosila ili sigovina koji se čuvaju izvan nalazišta propisuje Federalni ministar pravilnikom iz stava 3, uz prethodno pribavljeno mišljenje mjerodavne naučne i/ili stručne institucije.

Evidenciju pravnih i fizičkih lica, kojima se daju na zaštitu i čuvanje minerali, fosili i sigovine te koje su ovlaštena za zaštitu minerala, fosila ili sigovina i istraživanje nalazišta, vodi Federalno ministarstvo do uspostave Federalnog zavoda.

Član 129.

Pronalazak minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost iz člana 126. ovog Zakona, nalazioc je dužan prijaviti nadležnom ministarstvu u roku od 8 dana od dana pronalaska, te preduzeti neophodne mjere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe.

Federalno ministarstvo odlučuje o potrebi istraživanja nalazišta minerala, fosila ili

sigovina uz prethodno pribavljeno mišljenje Federalnog zavoda najkasnije u roku od 30 dana od dana prijave nalazišta. Rješenjem o istraživanju propisuju se i mjere zaštite prirode.

Ako se ministarstvo ne odredi drugačije, nalazioc ne smije na mjestu nalaza obavljati nikakve djelatnosti koje bi mogle dovesti do uništavanja ili oštećivanja nalaza, osim mjera zaštite.

Vlasnik zemljišta na kojem je mineral, fosil ili sigovina nađen ili fizička ili pravna osoba koja izvodi djelatnost tokom koje je došlo do nalaza, dužni su omogućiti istraživanje nalazišta u skladu s rješenjem nadležnog ministarstva.

Istraživanje nalazišta obavlja ovlašteno fizičko ili pravna lice, na osnovu dozvole Federalnog ministarstva, na način i u postupku propisanim aktom iz člana 126, stav 2. ovog Zakona.

Ako postoji vjerovatnoća daljnjih nalaza minerala, fosila, ili sigovina po dovršenju odobrenih istraživačkih radova nadležno ministarstvo, na osnovu provedenog nadzora, odlučuje o nastavku radova.

Član 130.

Ako pravno ili fizičko lice namjerava istraživati nalazišta minerala, fosila ili sigovina dužno je od nadležnog ministarstva zatražiti dozvolu najkasnije 30 dana prije namjeravanog početka istraživanja.

Ako se zahtjev ne podnese u roku iz stava 1. ovog člana ministarstvo će odbaciti zahtjev i neće dozvoliti istraživanje.

Ako se istraživanje odnosi na nalazište zaštićenih minerala, fosila ili sigovina koji su proglašeni prirodnim vrijednostima, nadležno ministarstvo može zabraniti istraživanje ili izdati dozvolu u kojemu se utvrđuju i uslovi zaštite prirode, odnosno mjere zaštite za nalazište. Dozvola se daje rješenjem.

Pravno ili fizičko lice dužno je u roku od 30 dana od dana obavljenog istraživanja dostaviti nadležnom ministarstvu izvještaj o obavljenom istraživanju, s podacima o stanju nalazišta, mogućoj ugroženosti nalazišta, te o potrebnim dodatnim istraživanjima i dodatnim mjerama zaštite, pod prijetnjom naknade eventualno nastale štete.

Član 131.

Pravno i fizičko lice može uzimati minerale, fosile ili sigovine iz prirode radi stavljanja u promet uz prethodno pribavljenu dozvolu nadležnog ministarstva. Dozvola se daje rješenjem.

Fizičko ili pravno lice koja stavlja minerale, fosile ili sigovine u promet dužno je, za svaki mineral ili fosil koji posjeduje, imati dokaz o porijeklu odnosno dozvolu o uzimanju iz prirode. Dokaz ili dozvola prilikom prodaje minerala, fosila ili sigovina uručuju se kupcu. Pravno ili fizičko lice iz stava 2. ovog člana je dužno voditi evidenciju o stavljanju u promet minerala, fosila ili sigovina, te evidenciju dostavljati nadležnom ministarstvu.

O obliku i sadržaju evidencije o stavljanju u promet minerala, fosila ili sigovina nadležni ministar će donijeti uputstvo.

Član 133.

Fizičko ili pravno lice koja namjerava izvoziti minerale fosile ili sigovine dužno je od nadležnog ministarstva dobiti dozvolu za izvoz. Dozvola se daje rješenjem.

Nije dozvoljen izvoz minerala, fosila i sigovina koji su proglašeni zaštićenim prirodnim vrijednostima.

Izuzetno, nadležno ministarstvo može dozvoliti izvoz minerala, fosila i sigovina koji su proglašeni zaštićenim prirodnim vrijednostima radi naučnih istraživanja, obrazovanja ili izlaganja. U dozvoli se utvrđuju uslovi izvoza minerala, fosila i sigovina.

Član 144.

Zaštićene prirodne vrijednosti iz člana 134. stav 1. alineje (1) i (2) proglašava zakonom Parlament Federacije BiH.

Zaštićene prirodne vrijednosti iz člana 134. stav 1. alineje (3), (4), (5), (6) proglašava zakonom kantonalna skupština.

Zaštićene prirodne vrijednost iz člana 134. stav 1. alineje 3), (4), (5), (6) koje se nalaze na području dva ili više kantona proglašavaju se zakonom koji donosi Parlament Federacije uz saglasnost zakonodavnih tijela kantona.

Ako se prirodna vrijednost iz ovog člana nalazi na području oba entiteta prijedlog za zaštitu daje Federalno ministarstvo i nadležno ministarstvo Republike Srpske u skladu sa Međuentitetskim programom zaštite okoliša.

Uspostava zaštićenih područja, na federalnom ili kantonalnom nivou, može se provoditi uz saglasnost općinskih vijeća na čijim područjima se prema prostornom planu prostire zaštićeno područje.

Član 145.

Zakon o zaštiti prirodne vrijednosti sadrži:

- naziv i kategoriju zaštićene prirodne vrijednosti;
- precizan opis granica prostornog obuhvata zaštićenog područja;
- naziv razreda iz člana 134. stava 2. ovog Zakona;
- naziv mjerila kartografskog prikaza;
- kartografski prikaz s precizno opisanim granicama prostornog obuhvata, koji je sastavni dio akta o proglašenju.

Granice zaštićenog područja utvrdit će se u skladu sa relevantnim dokumentima prostornog uređenja, prema Zakonu o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH.

U cilju sprječavanja ugrožavanja zaštićene prirodne vrijednosti aktom iz stava 1. ovog člana može se odrediti zaštitna zona, koje je izvan zaštićene prirodne vrijednosti, i propisati mjere zaštite tog područja.

Zakon o proglašenju zasniva se na stručnom obrazloženju kojim se utvrđuju vrijednosti područja ili komponente prirode koja se predlaže za zaštitu, način upravljanja tom prirodnom vrijednošću, te potvrdu predlagača akta o proglašenju te o sigurnim sredstvima za provođenje mjera zaštite.

Stručno obrazloženje iz stava 3. ovoga člana sadrži detaljni opis obilježja i vrijednosti koja se zaštićuje, ocjenu stanja prirodne vrijednosti koja se želi zaštititi, posljedice koje će donošenjem akta o proglašenju proisteci, odluku nadležnog organa o izdvajanju pod zaštitu, te ocjenu i izvore potrebnih sredstava za provođenje akta o proglašenju zaštićene prirodne vrijednosti.

Član 147.

Zakon o proglašenju zaštite prirodnih vrijednosti iz člana 144. stav 1. i 3. ovog Zakona objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH", a akt o proglašenju iz člana 144. stav 2. ovog Zakona u "Službenim novinama kantona".

Kartografski prikaz zaštićene prirodne vrijednosti s ucrtanim granicama, odnosno s70 oznakom lokacije čuva se nadležnom ministarstvu.

Zakon o proglašenju zaštite divljih vrsta/podvrsta, autohtonih i odomaćenih vrsta/podvrsta i minerala, fosila i sigovina objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 148.

Zaštićene prirodne vrijednosti upisuju se u Registar zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Registar zaštićenih prirodnih vrijednosti vodi nadležno ministarstvo i Zavod.

O sadržaju i načinu vođenja Registra zaštićenih prirodnih vrijednosti Federalni ministar će donijeti uputstvo.

Podaci iz Registra zaštićenih prirodnih vrijednosti su javni, osim ako se odredi da su podaci o položaju prirodne vrijednosti radi njene zaštite tajni.

Član 150.

Ako nestanu obilježja zbog kojih je područje proglašeno zaštićenim, nadležno tijelo iz člana 144. ovog Zakona donijet će akt o prestanku zaštite uz prethodno pribavljenu saglasnost Federalnog ili nadležnog ministarstva.

Akt o prestanku zaštite zasniva se na stručnom obrazloženju zavoda kojim se utvrđuje nestanak obilježja zbog kojih je prirodna vrijednost zaštićena.

Akt o prestanku zaštite se objavljuje u Službenim glasilima.

Član 151.

Zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima, osim zaštićenim divljim vrstama/podvrstama, autohtonim vrstama/podvrstama i mineralima, fosilima i sigovinama upravljaju javna preduzeća i javne ustanove.

Javna preduzeća za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima iz kategorija I. i II. iz člana 134. ovog Zakona, osniva Vlada Federacije BiH.

Javne ustanove za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima osnivaju vlade kantona.

Pored postojećih javnih preduzeća i javnih ustanova koje su osnovali Vlada Federacije i vlade kantona, mogu se formirati nova javna preduzeća i javne ustanove samo uz prethodnu odluku Parlamenta Federacije, odnosno skupština kantona.

Član 152.

Javna preduzeća i javne ustanove iz člana 151. ovog Zakona obavljaju djelatnost zaštite, održavanja i promocije zaštićenog područja i druge zaštićene prirodne vrijednosti u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadziru provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju.

Javna preduzeća i javne ustanove koja upravljaju zaštićenim područjima nadziru i način obavljanja dozvoljenih djelatnosti, u cilju osiguranja racionalnog i održivog korištenja prirodnih dobara.

Javno preduzeće može obavljati i druge djelatnosti utvrđene aktom o osnivanju i statutom preduzeća koje služe obavljanju djelatnosti iz stava 1. i 2. ovog člana.

Član 153.

Sredstva za rad javnih preduzeća, javnih ustanova i obavljanje djelatnosti iz člana 152. ovog Zakona osiguravaju se iz:

- osnivačkih sredstava;
- iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i fondova za zaštitu okoliša kantona u kojima je Fond za zaštitu okoliša osnovan;
- prihoda od korištenja prirodnih vrijednosti u zaštićenim područjima;
- prihoda od naknada;
- utvrđenih beneficija (npr. oslobađanje uplate cijelog iznosa ili dijela dobiti...);
- drugih izvora utvrđenih ovim Zakonom i posebnim propisima.

Član 154.

Organizacija prostora, način korištenja, uređenja i zaštite prostora uređuje se prostornim planom područja posebnih obilježja.

Prostorni plan zaštićenih područja donosi nadležno predstavničko tijelo.

Član 155.

Upravljanje zaštićenim područjima provodi se na osnovu plana upravljanja.

Plan upravljanja zaštićenim područjem donosi Vlada Federacije BiH ili vlada kantona za period od deset godina, na prijedlog Federalnog ministarstva i kantonalnog ministarstva.

Plan upravljanja određuje razvojne smjernice, način izvođenja zaštite, korištenja i upravljanja zaštićenim područjem, te pobliže smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih

vrijednosti zaštićenog područja uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.

Pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnosti u zaštićenom području dužna su se pridržavati plana upravljanja.

Nakon proteka perioda od pet godina analizira se provođenje plana upravljanja i ostvareni rezultati te se po potrebi obavlja revizija plana upravljanja na način i u postupku kako je to propisano za njegovo donošenje.

Član 156.

Plan upravljanja zaštićenim područjem iz člana 155. stav 1. ovog Zakona sadrži:

a) Ciljeve i politiku upravljanja zaštićenim područjem:

- svrha, funkcije, i ciljeve zaštićenog područja,
- politika upravljanja zaštićenim područjem.

b) Smjernice zaštite zaštićenog područja,

- ocjena stanja zaštićenog područja,
- koncept zaštićenog područja,
- zaštita i upravljanje prirodnim i kulturnim vrijednostima/resursima područja koje se štiti (programi zaštite i dr.),
- razvoj dopuštenih djelatnosti u zaštićenom području,
- posjećivanje zaštićenog područja (program posjećivanja, razgledavanja i dr.),
- smjernice za izgled objekata u zaštićenom području,
- povezivanje zaštićenog područja sa susjednim područjima,
- uticaj na okoliš i socioekonomski kompleks.

c) Izvođenje plana:

- smjernice za povezivanje sektorskih planova,
- strategija izvedbe plana,
- nadzor,
- način finansiranja,
- troškovi i izvori finansiranja,
- institucionalna struktura u upravljanju zaštićenim područjem.

Plan upravljanja provodi se godišnjim programom zaštite, očuvanja, korištenja i promocije zaštićenog područja.

Prije utvrđivanja prijedloga plana upravljanja organ uprave je dužan provesti postupak javnog uvida.

Član 158.

Pravilnikom o unutarnjem redu bliže se uređuju pitanja i propisuju mjere zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti, te propisuju upravne mjere za nepoštovanje odredbi toga pravilnika i ovoga Zakona.

Pravilnik iz stava 1. ovog člana donosi Nadzorni odbor javnog preduzeća ili javne ustanove na prijedlog uprave uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog ministarstva.

Neposredni nadzor u zaštićenim područjima obavljaju glavni nadzornik i nadzornici javnog preduzeća ili javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

Provedbenim propisom će se urediti organizacija, način rada i ovlasti nadzorničke službe zaštite prirode.

Član 159.

Na zaštićenom području i drugoj zaštićenoj prirodnoj vrijednosti dozvoljeni su oni zahvati i radnje koji je ne oštećuju i ne mijenjaju svojstva zbog kojih je zaštićena.

Dozvolu za dozvoljene zahvate i radnje u zaštićenim kategorijama daje nadležno ministarstvo.

Dozvolu za zahvate i radnje u zaštićenim kategorijama III, IV, V i VI daje nadležni kantonalni organ.

Dozvola se daje rješenjem. Žalba na rješenje može se izjaviti nadležnom ministarstvu. Zahvati i radnje koji se provode na osnovu planova upravljanja u šumarstvu, lovstvu, ribarstvu, vodnom privređivanju i rudarstvu moraju biti usklađeni sa ciljevima i mjerama zaštite i planovima upravljanja zaštićenim područjima, te moraju imati saglasnost nadležnog ministarstva.

Dozvola iz stava 2., 3. i 4. ovog člana sadrži i uslove zaštite prirode.

Član 162.

Ako je upotreba i iskorištavanje zaštićenog područja ili druge zaštićene prirodne vrijednosti na određeni način ili u određene svrhe ograničena ili zabranjena, vlasnik ili korisnik prava na tom zaštićenom području ili drugoj zaštićenoj prirodnoj vrijednosti ima pravo na naknadu za ograničenja kojima je izložen.

74

Visina naknade utvrđuje se pravilnikom iz člana 163. sporazumno. U slučaju spora o

visini naknade odlučuje sud.

Naknada se isplaćuje na teret sredstava budžeta nadležnog nivoa vlasti ili iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša.

Član 164.

Zaštita prirodne vrijednosti u zaštićenom području može se, na osnovu provedenog javnog konkursa povjeriti osobi koja nije njen vlasnik ili korisnik prava, sklapanjem ugovora o staranju, uz uslove koje utvrđuje nadležno ministarstvo. Konkurs provodi organ upravljanja zaštićenim područjem na kojem se nalazi prirodna vrijednost.

Bliže uslove koje mora ispunjavati osoba iz stava 1. ovog člana Federalni ministar će propisati pravilnikom.

Pravno ili fizičko lice koje ispunjava propisane uslove i sklopi ugovor s organom upravljanja iz stava 1. ovog člana postaje staratelj prirodne vrijednosti.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana uređuju se pitanja zaštite i očuvanja prirodne vrijednosti, a naročito:

- prirodna vrijednost koja je predmet ugovorene zaštite;
- mjere zaštite koje staratelj treba preduzeti i visina naknade za provođenje propisanih mjera zaštite.

Ako je prirodna vrijednost iz stava 1. ovog člana zaštićena divlja vrsta/podvrsta, konkurs provodi i ugovor sklapa nadležno ministarstvo.

Član 166.

Vlasnik nekretnine (u daljnjem tekstu: vlasnik) unutar kategorija I, I II koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je najprije ponuditi na prodaju Vladi Federaciji BiH, a vlasnik nekretnine u ostalim zaštićenim prirodnim vrijednostima, koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je najprije ponuditi Vladi kantona.

Vlasnik nekretnine unutar zaštićene prirodne vrijednosti dužan je u ponudi navesti cijenu i uslove prodaje.

Vlada Federacije BiH ili Vlada kantona, dužni su ponudu prihvatiti ili odbiti u roku od 30 dana od prijema pismene ponude.

Ako ponuda ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu u zaštićenoj prirodnoj vrijednosti prodati drugom licu uz cijenu koja nije niža od cijene navedene u ponudi i pod uslovima koji za kupca nisu povoljniji od uslova što ih sadrži ponuda iz stava 2. ovog člana.

Ako vlasnik proda nekretninu u zaštićenoj prirodnoj vrijednosti, a nije prije toga postupio u skladu sa stavom 1. i 4. ovog člana, Vlada Federacije BiH ili Vlada kantona imaju pravo tužbom protiv prodavca i kupca zahtijevati poništenje ugovora o kupoprodaji u roku do 1 godine od dana kada su saznali za sklapanje toga ugovora, ali najkasnije u roku pet godina od dana sklapanja ugovora o kupoprodaji.

Vlada Federacije BiH ili Vlada kantona mogu zahtijevati iz stava 5. ovog člana poništenje ugovora o kupoprodaji nekretnine u zaštićenoj prirodnoj vrijednosti ili kad su visina cijene ili uslovi prodaje prividni, a stvarna cijena i uslovi ugovora povoljniji za kupca, te kada se sklopi prividan ugovor o prodaji.

Ugovori sklopljeni na naprijed navedeni način su ništavi i ne proizvode pravne posljedice. Pravo prvokupa iz stava 1. ovog člana upisuje se u zemljišne knjige kod nadležnog suda.

Član 169.

Zahtjev za saglasnost o sticanju vlasništva na nekretnini u zaštićenom području iz člana 168. ovog Zakona kupac podnosi nadležnom ministarstvu.

Nadležno ministarstvo izdaje ili uskraćuje saglasnost rješenjem u roku od 60 dana. Ako rješenje nije izdano u propisanom roku, postupa se po odredbama ZUP Federacije BiH. Pravni poslovi sklopljeni suprotno odredbama ovog Zakona su ništavi i ne proizvode pravne posljedice.

Član 170.

Vlasnička ili druga stvarna prava na nekretninama u zaštićenoj prirodnoj vrijednosti mogu se oduzeti ili ograničiti u interesu Federacije BiH, kada je to potrebno radi efikasnije zaštite prirode.

Vlasništvo ili drugo stvarno pravo se oduzima ili ograničava po postupku i na način određen zakonom koji uređuje izvlaštenje nekretnina, ako ovaj Zakon ne određuje drugačije.

Vlada Federacije BiH ili Vlada kantona, moraju najmanje tri mjeseca prije pokretanja prijedloga za izvlaštenje uputiti vlasnicima pismeni prijedlog za otkup nekretnina.

Za oduzetu nekretninu Vlada Federacije BiH ili Vlada kantona, moraju osigurati drugu jednako vrijednu nekretninu izvan zaštićenog područja, ili platiti naknadu.

Visina naknade za oduzetu nekretninu određuje se po vrijednosti nekretnine s obzirom na njezinu tržišnu vrijednost.

Postupak za izvlaštenje pokreće se na prijedlog nadležnog organa, a provodi se na način

uređen zakonom koji uređuje izvlaštenje.

Nekretnine u zaštićenim prirodnim vrijednostima evidentiraju se u katastru nekretnina koji se vodi po posebnim propisima.

Član 171.

Vlada Federacija BiH je dužna na zahtjev vlasnika nekretnine u zaštićenoj prirodnoj vrijednosti, koju je proglasilo predstavničko tijelo, po tržišnoj cijenu otkupiti nekretninu ili ponuditi drugu jednako vrijednu nekretninu.

Vlade kantona su dužni na zahtjev vlasnika nekretnine u zaštićenoj prirodnoj vrijednosti, koju su proglasili zaštićenom na osnovu ovog Zakona, po tržišnoj cijeni otkupiti nekretninu ili ponuditi drugu jednako vrijednu nekretninu

Vlasnik nekretnine ima pravo ponuditi nekretninu na prodaju u skladu sa ovim članom u roku dvije godine od dana stupanja na snagu akta koji je prouzrokovao ograničenja i zabrane na nekretnini.

Član 174.

Pravno lice koje upravlja zaštićenom vrstom/podvrstom dužna je na primjeren način i svoj trošak učiniti sve dozvoljene radnje i zahvate kako bi spriječilo nastanak štete pravnom ili fizičkom licu.

Pod radnjom ili zahvatom iz stava 1. ovog člana podrazumijeva se efikasno ograđivanje, ciljano čuvanje dobara i rastjerivanje zaštićenih životinjskih vrsta/podvrsta.

Član 175.

Ako nastanak štete nije moguće spriječiti na način propisan članom 174. ovog Zakona, oštećenik može od Federalnog ministarstva zahtijevati izvođenje neophodnih radnji i zahvata za sprečavanje daljnjih šteta. Oštećenik i nadležno ministarstvo sporazumno dijele troškove za izvođenje potrebnih radnji i zahvata.

Ako nadležno ministarstvo izvede radnju ili zahvat iz stava 1. ovog člana na vlastiti podsticaj snosi troškove zahvata.

Član 182.

Djelatnost za koju se može izdati koncesija utvrđuje javno preduzeće ili javna ustanova koja upravlja zaštićenim područjem, uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva. 77

Odlukom o koncesiji utvrđuje se naročito:

- zaštićeno područje, odnosno speleološki objekt za koji se daje koncesija;
- predviđeni obim privrednog korištenja;
- korisnici koncesije;
- namjene za koje se koncesija dodjeljuje;
- uslovi zaštite prirode koje je koncesionar dužan provoditi;
- vrijeme trajanja koncesije;
- visina naknade ili osnovica za određivanje visine naknade.

Odluku o dodjeli koncesije donosi se u skladu sa Zakonom o koncesijama Federacije BiH.

Lovna koncesija na zaštićenom području dodjeljuje se u skladu sa posebnim propisom uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstava.

Odluka o koncesiji sadrži uslove zaštite prirode koje utvrđuje Federalno ili nadležno ministarstvo.

Javnoj ustanovi koja upravlja kategorijom I ili nacionalnim parkom, može se odlukom Vlade Federacije BiH dodijeliti posebna upotreba vodnog dobra.

Član 186.

Za potrebe ostvarivanja Federalne strategije i programa zaštite prirode te drugih dokumenata kojima se uređuju pojedina pitanja zaštite prirode, izrađuje se izvještaj o stanju zaštite prirode u Federaciji BiH o kojem odlučuje predstavničko tijelo.

Izvještaj iz stava 1. se izrađuje za dvogodišnji period, a sadrži naročito:

- podatke o stanju pejzaža, ekoloških sistema, tipova staništa, divljih vrsta/podvrsta i autohtonih, zavičajnih udomaćenih vrsta/podvrsta s analizom ugroženosti, te razloge ugroženosti i probleme zaštite;
- podatke o uticajima korištenja prirodnih dobara na biološku i pejzažnu raznolikost;
- podatke o uticajima pojedinih zahvata na prirodu;
- ocjenu provedenih mjera očuvanja biološke i pejzažne raznolikosti i zaštićenih prirodnih vrijednosti;
- analizu provedbe Strategije i drugih dokumenata značajnih za zaštitu prirode;
- ocjenu provedenog nadzora;
- podatke o korištenju finansijskih sredstava za zaštitu prirode;
- procjenu potrebe izrade novih ili izmjene i dopune postojećih dokumenata te druge važne podatke za zaštitu i očuvanje prirode.

78

Prijedlog izvještaja o zaštiti prirode priprema Federalni zavod. Prije upućivanja

predstavničkom tijelu izvještaj se dostavlja na mišljenje Federalnom ministarstvu i Savjetodavnom vijeću za zaštitu okoliša, te organima koji odobravaju-usvajaju izvještaj o stanju prirode.

Skupština kantona prihvaća odgovarajuće izvještaje o stanju zaštite prirode na svom području.

Član 187.

Upravne i stručne poslove zaštite prirode obavlja Federalno ministarstvo i ministarstva u kantonu nadležna za zaštitu prirode, osim onih poslova koji su ovim Zakonom ili drugim propisom dati, odnosno preneseni u nadležnost Federalnog zavoda i zavoda za zaštitu prirode.

Član 189.

Stručne poslove zaštite prirode za Federaciju Bosne i Hercegovine obavlja Federalni zavod za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu: Federalni zavod).

Federalni zavod je upravna organizacija koja svoju djelatnost obavlja kao javna služba.

Član 190.

Federalni zavod u okviru svoje djelatnosti:

- osniva i održava baze podataka o biljnim, gljivljim i životinjskim vrstama, stanišnim tipovima, ekološkim sistemima i pejzažima,
- prati razloge ugroženosti i stanje očuvanosti biološke i pejzažne raznolikosti, te predlaže mjere za njihovu zaštitu,
- izrađuje izvještaje o provođenju Nacionalne strategije,
- izrađuje izvještaje o provođenju Strategije,
- vodi informacijski sistem zaštite prirode i katastar biološke i pejzažne raznolikosti,
- obavlja statističke analize i objedinjava rezultate istraživanja u zaštiti prirode,
- priprema prijedloge za zaštitu i očuvanje dijelova prirode i drugih prirodnih vrijednosti,
- utvrđuje ocjene prihvatljivosti zahvata za prirodu,
- izrađuje stručne podloge za potrebe utvrđivanja uslova zaštite prirode, upravljanja zaštićenim područjima i korištenja prirodnih dobara,
- priprema i provodi projekte i programe u području zaštite prirode,
- sudjeluje u provođenju međunarodnih ugovora o zaštiti prirode u kojima je Bosna i Hercegovina članica,

- organizira i provodi odgojno-obrazovne i promidžbene aktivnosti u zaštiti prirode,
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i njegovim provedbenim propisima.
Federalni zavod obavlja poslove iz stava 1. ovog člana u skladu s godišnjim i višegodišnjim programom rada.

Godišnji i višegodišnji program rada iz stava 2. ovog člana donosi se uz saglasnost Federalnog ministarstva.

O ostvarenju godišnjeg i višegodišnjeg programa rada Federalni zavod podnosi izvještaj Federalnom ministarstvu i Vladi Federacije BiH na način propisan statutom Federalnog zavoda.

Sredstva za obavljanje djelatnosti Federalnog zavoda se osiguravaju u budžetu Federacije BiH i iz drugih izvora u skladu sa Zakonom.

Član 192.

Kantoni mogu za obavljanje stručnih poslova u području zaštite prirode osnivati zavode za zaštitu prirode za svoje područje.

Poslovi zavoda utvrđuju se aktom o osnivanju i statutom.

Odredbe člana 190. stava 1. i 2. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na zavode za zaštitu prirode kantona.

Član 196.

Federacija BiH podstiče i promoviše naučna istraživanja u području zaštite prirode.

Za naučna istraživanja na zaštićenim područjima, za istraživanja zaštićenih biljnih, gljivijih i životinjskih vrsta i za istraživanja zaštićenih minerala, fosila i sigovina potrebno je dobiti dozvolu Federalnog ili nadležnog ministarstva. Dozvolom se utvrđuju i uslovi zaštite prirode. Dozvola se izdaje rješenjem.

Pravna ili fizička lica koja je obavila istraživanja dužna je o rezultatima istraživanja izvijestiti Federalno ili nadležno ministarstvo u roku od 30 dana od dana završetka istraživanja, pod prijetnjom novčane kazne i naknade štete.

Član 197.

Federalno ministarstvo organizuje, a Zavod vodi informacijski sistem zaštite prirode kao dio jedinstvenog informacijskog sistema ministarstva, prema međunarodno prihvaćenim standardima i obavezama.

Zavod prikuplja, obrađuje i objedinjuje podatke o stanju prirode, izrađuje izvještaje i vodi baze podataka u sklopu informacijskog sistema zaštite prirode.

Član 199.

Federalno ministarstvo, kantonalna ministarstva, Federalni zavod, zavodi za zaštitu prirode kantona, organi uprave, javna preduzeća, javne ustanove koje upravljaju zaštićenim prirodnim vrijednostima dužni su sredstvima javnog informisanja na njihov zahtjev pružiti informacije o stanju prirode, o obavljanju poslova zaštite, te omogućiti uvid u odgovarajuću dokumentaciju.

Informacije o stanju zaštite prirode daju se, u pravilu, u pisanom obliku.

Parlamentu Federacije BiH i Vladi Federacije BiH podnose se izvještaji o stanju zaštite prirode na zahtjev tih tijela i na način propisan ovim Zakonom.

Skupštine kantona dužne su da izvještaje o stanju zaštite prirode dostavljati Federalnom ministarstvu svake dvije godine, te u drugo vrijeme na zahtjev toga tijela.

Član 211.

Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog Zakona i na osnovu njega donesenih propisa, u zaštićenim područjima I i II kategorije iz člana 134. ovog Zakona, obavlja inspekcija zaštite prirode u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, a za zaštićena područja kategorije III, IV, V i VI obavlja kantonalni organ za inspekcijske poslove.

Inspekcijski nadzor provode inspektori zaštite prirode.

Član 213.

Za inspektora zaštite prirode može se postaviti lice koje ima visoku stručnu spremu iz područja prirodnih nauka, te položen stručni ispit za inspektora zaštite prirode.

Pored uvjeta iz stava 1. ovog člana inspektor zaštite prirode mora ispunjavati i uslove određene propisima kojima se uređuju položaj, prava i obaveze državnih službenika.

Član 216.

Kada utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon, propis ili drugi akt donesen na osnovu ovog Zakona, nadležni inspektor zapisnikom konstatuje nepravilnost ili nedostatak i rješenjem određuje mjere i rok za njihovo otklanjanje.

Pored ovlaštenja i dužnosti određenih zakonom, u slučaju iz stava 1. ovog člana, u skladu sa Zakonom o inspekcijama u Federaciji BiH, nadležni inspektor ovlašten je i dužan:

- narediti obustavljanje izvođenja radova, ako se vrše protivno zaštiti prirodnih vrijednosti;
- narediti, u saradnji sa građevinsko-urbanističkom inspekcijom, u skladu sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, uklanjanje sagrađenog objekta ili postrojenja izgrađenog na području zaštićene prirodne vrijednosti;
- narediti privremenu obustavu rada, odnosno obavljanje djelatnosti pravnog lica ili njegovog dijela, ako utvrdi da se vrše suprotno principima zaštite prirode;
- zabraniti preduzimanje radnji koje nisu dozvoljene ovim Zakonom.

Žalba na rješenja inspektora iz stava 1. i 2. ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 219.

U provedbi nadzora nad zaštićenim prirodnim vrijednostima i drugim dijelovima prirode nadležni inspektor za zaštitu prirode nadzire:

- stanje kvaliteta prirode;
- korištenje i upotrebu zaštićenih prirodnih vrijednosti i drugih dijelova prirode;
- primjenu uslova i mjera zaštite prirode, te drugih akata izdanih na osnovu ovog Zakona;
- provođenje prostornih planova i planova korištenja prirodnih dobara u dijelu koji se odnosi na mjere i uslove zaštite prirode;
- provedbu plana upravljanja i programa zaštite, očuvanja, korištenja i promicanja zaštićene prirodne vrijednosti;
- radnje koje mogu prouzrokovati promjene i oštećenja na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti ili drugom dijelu prirode;
- provođenje neposredne zaštite, očuvanja i korištenja zaštićenih prirodnih vrijednosti;
- provedbu mjera zaštite zaštićenih biljnih, gljivnih i životinjskih vrsta/podvrsta i ostalih zaštićenih prirodnih vrijednosti;
- izvoz, uvoz i provoz biljaka, gljiva i životinja, ako su ograničeni ili zabranjeni ovim Zakonom ili na osnovu njega donesenim propisima;

- introdukciju i reintrodukciju divljih vrsta/podvrsta u prirodu;
- informisanje javnosti o stanju prirode;
- primjenu izrečenih preventivnih mjera u cilju zaštite prirode;
- primjenu drugih propisanih uslova i mjera zaštite biološke i pejzažne raznolikosti utvrđenih ovim Zakonom i na osnovu njega donesenih propisa.

Član 224.

Kad postoje uslovi za izdavanje prekršajnog naloga nadležni inspektor za zaštitu prirode, počiniocu prekršaja izdat će prekršajni nalog u skladu sa Zakonom o inspekcijama u Federaciji BiH.

Član 232.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1500 KM kaznit će se fizičko lice, a pravno lice 5000 KM do 15 000 KM, ako:

- organizira vožnje na motorni pogon izvan naselja, svih vrsta cesta, poljskih puteva i uređenih staza i poligona za vožnju (član 14.);
- stavlja na tržište i primjenjuje sredstva za zaštitu bilja i mineralna gnojiva na nedopušten način (član 17.);
- koristi prirodna dobra na nedopušten način i sa štetnim posljedicama (član 18.);
- donese planove bez odobrenja uslova zaštite prirode ili propisanih saglasnosti (čl. 20., 21. i 22.);
- provede zahvat za koji nije pribavljena ocjena prihvatljivosti za prirodu ili protivno pribavljenoj ocjeni ((član 26, st. 1. i 3.);
- u zoni uticaja zahvata ne uspostavi ili ne približi stanje u prirodi onom stanju koje je bilo prije zahvata ((član 32., stav 2.);
- ne provede kompenzacijske uslove na propisani način (član 28., st. 3. i 6.);
- kao nosioc zahvata ili korisnik prirodnih dobara bez odgađanja ne ukloni štetne posljedice (član 31.);
- iskorištava mineralne sirovine na način da se ne osigurava očuvanje pejzažnih vrijednosti prostora i ne poduzme mjere sanacije, ili ako donese sanacioni projekt bez saglasnosti ministarstva (član 35.);
- koristi i upravlja šumama suprotno načelima održivog razvoja (član 37. st. 2. i 3.);
- obavlja pošumljavanje tamo gdje nije opravdano i na način koji ugrožava ugroženi ne⁸³ šumski i rijetki stanišni tip (član 38.);

- koristi hemijska sredstva za zaštitu bilja u šumama bez dopuštenja (član 39.);
- ne osigura stalan postotak zrelih i starih stabala prema uslovima zaštite prirode (član 40. stav 1.);
- ne upravlja na način da u najvećoj mjeri očuva šumske čistine i šumske rubove (član 40. stav 3.);
- ne upravlja na način da osigurava produženje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća (član 40. stav 4.);
- prometuje na krškom području suprotno propisanim uvjetima (član 42.);
- ne prijavi otkriće speleološkog objekta ili njegovog dijela u propisanom roku (član 44. stav 5.);
- koristi speleološke pojave i objekte u turističke svrhe bez ili suprotno programu ministarstva (član 47.);
- oštećuje, uništava ili odnosi spiljski nakit i podzemnu faunu (član 45. stav 1.);
- ne traži dozvolu ministarstva za propisano korištenje, uređenje, istraživanje, ronjenje, snimanje i ostale djelatnosti i zahvate koji utiču na osnovne značajke, uslove i prirodnu floru i faunu u speleološkom objektu ili njegovom dijelu (član 46.);
- ugrožava ili oštećuje speleološku pojavu ili objekt ili na drugi način sprječava njihovo korištenje, ubija ili uznemiruje podzemne životinje (član 49. stav 1.);
- gradi građevine, ili privredno koristi prirodna dobra suprotno propisanim uslovima (član 52.);
- ne očuva rubne dijelove oranica kao staništa (član 56.);
- ne provodi propisane mjere za očuvanje stanišnih tipova u povoljnom stanju (član 66.);
- provodi zahvate i radnje koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području, a za dopušteni zahvat ne provede odgovarajuće kompenzacijske ili druge predviđene zamjene (član 68.);
- obavi zahvat i radnju koja može dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na međunarodno ekološki značajnom području (član 69. stav 4.);
- istrijebi autohtonu divlju vrstu-svojtju (član 70. stav 2.);
- smanjuje populaciju divljih vrsta-svojtji, uništava njihova staništa ili mijenja njihove životne uslove u mjeri u kojoj je vrsta-svojtja ugrožena (član 70. stav 3.);
- namjerno hvata, ozljeđuje ili ubija divlje životinje (član 71. stav 1. alineja.1.);
- namjerno uklanja divlje biljke i njihova staništa, smanjuje njihove populacije ili ih uništava (član 71. stav 1. alineja.2.);
- namjerno oštećuje ili uništava staništa divljih vrsta-svojtji (član 71. stav 1. alineja.3.);

- ne primjenjuje propisane metode i tehnička sredstva koje najmanje ometaju divlje vrste-svojte ili staništa njihovih populacija (član 72. stav 1.);
 - ne izgradi javnu cestu i drugu saobraćajnicu na način da osigura sigurno prelaženje divljih životinja (član 73. stav 1.);
 - ne provodi propisane mjere zaštite i način održavanja prijelaza za divlje životinje (član 73. stav 3.);
 - izvodi stupove i tehničke komponente na nedopušten način (član 74.);
 - sakuplja biljke, gljive i njihove dijelove, te hvata i ubija životinje u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa bez dobijanja dozvole ministarstva i drugih propisanih uslova (član 75.);
 - uvodi (introdukcija) divlju vrstu-svojt u prirodu na području Federacije BiH, kao i u staništa u kojima vrsta-svojt prirodno ne boravi, suprotno odredbama Zakona i provedbenog propisa (član 77.);
 - ponovno uvodi (reintrodukcija) nestale divlje vrste-svojte u prirodu na područje Federacije BiH bez dozvole ministarstva, suprotno uslovima propisanim Zakonom i provedbenim propisom (član 79.);
- ne provodi propisane mjere za očuvanje povoljnog stanja staništa (član 98.);
- obavlja unos, iznos, izvoz, ponovni izvoz, unos s mora divljih vrsta/podvrsta koje su zaštićene na osnovu ovog Zakona ili međunarodnih ugovora kojih je Bosna i Hercegovina članica, njihovih dijelova ili derivata suprotno uslovima propisanim Zakonom i provedbenim propisima (član 99.);
 - obavlja unos, iznos, izvoz, ponovni izvoz, uvoz, unos s mora divljih vrsta/podvrsta koje su zaštićene na osnovu ovog Zakona ili međunarodnih ugovora koji je Bosna i Hercegovina članica, njihovih dijelova ili derivata, bez odgovarajuće dozvole ili potvrde izdane od strane ministarstva i akta nadležnog tijela zemlje izvoza ili ponovnog izvoza, ili s lažnom, krivotvorenom ili nevažećom dozvolom ili potvrdom, ili s dozvolom ili potvrdom koja je izmijenjena bez odobrenja ministarstva ili nadležnog tijela zemlje izvoza ili ponovnog izvoza (član 99. stav 1.);
 - upotrijebi dozvolu, potvrdu ili drugi akt izdan na osnovu ovog Zakona u svrhu obavljanja prekograničnog prometa i trgovine zaštićenim divljim vrstama/podvrstama, za bilo koji drugi primjerak divlje vrste/podvrste koji nije taj za koji je izdana dozvola, potvrda ili drugi akt (član 99. stav 7. i/ili član 105. stav 5.);
 - u zahtjevu za izdavanje dozvole za unos, iznos, izvoz, uvoz, unos s mora, potvrde za ponovni izvoz, dozvole ili potvrde za trgovinu, upotrijebi lažnu izjavu ili svjesno pruži85 lažne informacije radi dobivanja dozvole ili potvrde (član 99. st. 1. i 4., član 105. st. 1. i

4.);

- uz zahtjev za izdavanje dozvole za unos, iznos, izvoz, uvoz, unos s mora, potvrde za ponovni izvoz, dozvole ili potvrde za trgovinu ili u bilo koju drugu svrhu u vezi sa ovim Zakonom i na osnovu njega donesenim provedbenim propisima, priloži lažnu, krivotvorenu, ili nevažeću dozvolu ili potvrdu, ili dozvolu ili potvrdu izmijenjenu bez odobrenja nadležnog tijela koje ju je izdalo (član 99. st. 1. i 4., član 105. st. 1. i 4.);

- obavlja provoz divljih vrsta/podvrsta koje su zaštićene na osnovu ovog Zakona, njihovih dijelova ili derivata bez valjane izvozne dozvole ili potvrde o ponovnom izvozu izdane od strane nadležnog tijela zemlje izvoza ili ponovnog izvoza (član 99. stav 8.);

- obavlja trgovinu odomaćenim autohtonim ili stranim divljim vrstama/podvrstama zaštićenim na osnovu ovog Zakona ili međunarodnih ugovora kojih je Bosna i Hercegovina članica, suprotno uslovima propisanim Zakonom i na osnovu njega donesenim provedbenim propisima (član 105.);

- krivotvori ili izmijeni dozvolu ili potvrdu za trgovinu odomaćenim autohtonim ili stranim divljim vrstama/podvrstama zaštićenim na osnovu Zakona (član 105. st. 1. i 4.);

- se ne pridržava odredbi i uslova navedenih u dozvoli ili potvrdi za trgovinu odomaćenim autohtonim ili stranim divljim vrstama/podvrstama zaštićenim na osnovu Zakona (član 105. st. 1. i 4.);

- ako bez odgađanja ne obavjesti ministarstvo o svim promjenama i novim okolnostima koje utiču ili mogu uticati na valjanost dozvole ili potvrde u svrhu prekograničnog prometa ili trgovine zaštićenim divljim vrstama/podvrstama, izdanim u skladu s ovim Zakonom i na osnovu njega donesenim provedbenim propisima (član 107. stav 2.);

- namjerno bere, sakuplja, siječe ili iskopava samonikle strogo zaštićene biljke ili gljive (član 111. stav 1.);

- drži i trguje strogo zaštićenim biljkama i gljivama (član 111. stav 2.);

- namjerno hvata, drži i ubija strogo zaštićene životinje, oštećuje ili uništava njihove razvojne oblike, gnijezda ili legla, te područja razmnožavanja i odmaranja, uznemiruje ih u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih i hibernacije, te namjerno uništava ili uzima jaja iz prirode ili drži prazna jaja (član 111. st. 3. al. 1., 2., 3., 4., 5., 6.);

- prikriva, drži, uzgaja, trguje, uvozi, izvozi, prevozi, otuđuje ili na bilo koji način pribavlja te preparira strogo zaštićene životinje (član 111. stav 3. al. 7.);

- drži u zatočeništvu, uzgaja, prodaje i kupuje zaštićene divlje vrste/podvrste suprotno propisanim uslovima (član 113.);

- izvozi ili uvozi strogo zaštićene biljke, gljive i životinje bez dozvole ministarstva (član 114.);
- koristi zaštićene divlje vrste-svojte suprotno propisanim uslovima (član 118.);
- upotrebljava neselektivna sredstva hvatanja i ubijanja zaštićenih životinja te sredstva koja mogu prouzročiti lokalno nestajanje ili ozbiljno uznemiravanje populacije vrsta (član 119.);
- ne štiti zavičajne udomaćene vrste-svojte na propisan način (član 121);
- upotrebljava genski materijal ili uzima iz prirode uz ugrožavanje ekološkog sistema i populacija vrsta (član 122. st. 2., 3. i 4.);
- prenese pravo patenta genoma (član 123. stav 3.);
- upravlja genskim bankama bez ovlaštenja (član 124. stav 4.);
- bez valjana razloga uništava minerale ili fosile (član 125. stav 4.);
- uzima iz prirode minerale ili fosile koji su proglašeni zaštićenim prirodnim vrijednostima (član 128. stav 1.);
- stavlja u promet minerale i fosile bez dozvole (član 131. stav 3.);
- izvozi minerale ili fosile koji su proglašeni zaštićenim prirodnim vrijednostima (član 133. stav 2.);
- obavlja radnje i zahvate na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti bez pribavljene dozvole (član 159.);
- ne obavi ponudu za prodaju nekretnine po pravu prvokupa na način propisan Zakonom (član 166. st. 1. i 2.);
- proda nekretninu koja se nalazi na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti drugoj osobi u cijenu koja je niža od cijene navedene u ponudi uz pravo prvokupa (član 166. st. 4 i 5.);
- ne provodi propisane uslove i mjere zaštite prirode utvrđene odlukom ili ugovorom o koncesiji (član 182. stav 3.);
- ne poduzme sve mjere i radnje na sprječavanju nastalih promjena i oštećenja (član 183. stav 1.).

Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kada ga počini pravno lice, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 3000 KM,

Član 233.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1200 KM kaznit će se fizičko lice, a pravno lice 1500 KM do 10 000 KM, ako:

- ne dopuste obilazak i pregled prirodnina (član 13);
- drži u zatočeništvu u neprikladnim uslovima i bez odgovarajućeg staranja, odnosno suprotno propisanim uslovima životinje divljih vrsta/podvrsta (član 102. st.1. i 4.);
- prikazuje u zoološkim vrtovima, akvarijima, terarijima ili sličnim prostorima životinje autohtonih odomaćenih ili stranih divljih vrsta/podvrsta bez dozvole ministarstva (član 103. stav 1.);
- uzgaja zavičajne i strane divlje vrste-vrste/podvrste bez dozvole odnosno saglasnosti ministarstva (član 104. stav 1.);
- uzgojene životinje ne obilježi na propisani način (član 104. stav 3.);
- ne brine da životinja ne pobjegne u prirodu i prouzroči štetu (član 104. stav 4);
- ne prijavi ministarstvu mrtve, bolesne ili ozlijeđene strogo zaštićene divlje vrste-vrste/podvrste (član 113. stav 3.);
- obavlja istraživanja bez dozvole ministarstva (član 115. stav 1.);
- ne dostavi ministarstvu podatke u propisanom roku o rezultatima istraživanja u vezi procjene ugroženosti utvrđene istraživanjem s prijedlogom zaštitnih mjera (član 115. stav 2.);
- obavlja djelatnosti na mjestu nalaza koje mogu dovesti do uništenja ili oštećivanja nalaza minerala ili fosila (član 129. stav 3);
- ne pribavi dozvolu za istraživanje minerala i fosila (član 130. stav 1.);
- pri uzimanju minerala i fosila koristi strojeve ili druga nedopuštena sredstva (član 132. stav 1.);
- ne provodi mjere zaštite propisane Zakonom dok je prirodna vrijednost pod privremenom zaštitom (član 149.);
- ne postupa u skladu sa planom upravljanja za zaštićeno područje (član 155. stav 4. i član 156.);
- organizira posjećivanje i razgledavanje zaštićene prirodne vrijednosti suprotno propisanim uslovima (član 160.);
- ne dopušta pristup zaštićenoj prirodnoj vrijednosti prema propisanim uslovima (član 161. stav 1);
- ne sklopi ugovor o zaštiti neke prirodne vrijednosti, odnosno ne sklopi ugovor o staranju nad nekom prirodnom vrijednošću prema propisanim uslovima (čl. 163. i 164.);

- obavlja naučna istraživanja bez saglasnosti ministarstva ili ne dostavi ministarstvu izvještaj o rezultatima istraživanja (član 196.);
- ne dostavi podatke o stanju i zaštiti prirode (član 195. stav 3.);
- ne obavještava javnost o stanju zaštite prirode u slučajevima propisanim Zakonom (član 198.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kada ga počini pravno lice, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 300 KM do 2 000 KM.

Član 234.

Novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 1000 KM kaznit će se fizičko lice, a pravno lice 1000 KM do 7 000 KM, ako:

- namjerno uznemiruje divlje životinje (član 71 stav 1. al. 1.);
- namjerno uklanjati divlje biljke ili gljive iz njihovog staništa, smanjivati njihove populacije ili ih na bilo koji način uništavati (član 71. stav 1. al.2.);
- namjerno oštećivati ili uništavati staništa divljih vrsta/podvrsta (član 71. stav 1. al. 3.);
- sakuplja biljke, gljive i njihove dijelove, te hvata ili ubija životinje u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa bez saglasnosti vlasnika i ovlaštenika prava (član 75. stav 3.);
- sakuplja biljke, gljive i njihove dijelove, te hvata ili ubija životinje radi naučno-istraživačkog rada i iznošenja iz Federacije BiH bez dozvole ministarstva (član 76, stav 2.);
- ne obavjesti u propisanom roku ministarstvo o sticanju vlasništva nad zaštićenim životinjama (član 102. stav 2.);
- ne štiti i čuva minerale ili fosile na propisan način (član 127. stav 3.);
- uzima iz prirode minerale ili fosile radi istraživanja, obrazovanja i izložbenih namjena bez dozvole ministarstva (član 131 stav 3.);
- ne prijavi ministarstvu u propisanom roku pronalazak minerala ili fosila ili ne poduzme neophodne mjere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe (član 129. stav 1.);
- ne omogući istraživanje nalazišta minerala ili fosila u skladu s rješenjem ministarstva (član 129. stav 5.);
- obavlja istraživanja minerala i fosila bez dodatne dozvole (član 129. stav 5.);
- ne zatraži dozvolu za obavljanje istraživanja nalazišta minerala i fosila u propisanom roku (član 130. stav 1.);
- nastavi istraživanja pored zabrane ili izdate dozvole (član 130. stav 2.);
- ne dostavi izvještaj o obavljenom istraživanju u propisanom roku (član 130. stav 4.);

- uzima minerale i fosile iz prirode za namjene koje nisu utvrđene ovim Zakonom (član 131 stav 1.);
- uzima minerali i fosile iz prirode radi stavljanja u promet bez dozvole ministarstva (član 131. stav 3.);
- ne posjeduje dokaze o porijeklu minerala i fosila, odnosno o dozvoli za uzimanje iz prirode (čl. 131. st.3);
- ne vodi evidenciju o stavljanju u promet minerala i fosila na propisan način (član 131. st. 4. i 5.);
- izvozi minerale ili fosile bez dozvole ministarstva (član 133. stav 1.);
- koristi znak zaštite prirode suprotno propisanom načinu (član 204. stav 2.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kada ga počini pravno lice, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 150 KM do 1 500 KM.

Član 235.

Novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 500 KM kaznit će se fizičko lice, a pravno lice 500 KM do 5000 KM, ako:

- vozi, zaustavlja i parkira vozilo izvan svih vrsta cesta, poljskih puteva i uređenih staza za vožnju (član 14.);
- ne uruči kupcu dokaz o porijeklu minerala ili fosila, ili o dozvoli za uzimanje iz prirode (član 131. st. 1.i 2.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kada ga počini pravno lice, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 150 do 1000 KM.

Član 239.

Vlada Federacije BiH i Federalni ministar će u roku od tri godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propise za koje su ovlašteni ovim Zakonom.

Crvenu listu će donijeti Federalni ministar u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Crvene knjige će donijeti Federalni ministar u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 241.

Do donošenja plana upravljanja organi upravljanja zaštićenim područjima, uz saglasnost Federalnog ministarstva i nadležnih kantonalnih ministarstava, donose privremene upravljačke smjernice s osnovnim dijelovima plana upravljanja bez provođenja postupka javnog uvida.

Član 243.

Federalni zavod za zaštitu prirode je upravna organizacija i obavljać će poslove u skladu sa ovim Zakonom. Federalni zavod će uskladiti svoju organizaciju i djelatnost s odredbama ovog Zakona.

Federalni zavod će biti uspostavljen u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Zakona.

Do uspostave Federalnog zavoda za zaštitu prirode poslove iz nadležnosti Zavoda obavljat će Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

Član 244.

Kartu tipova staništa ovog Zakona utvrdit će Federalni ministar u roku od 3 godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Dok se ne izradi karta tipova staništa Federalno ministarstvo će svojim aktom utvrđivati procjenu stanja tipova staništa te uvjete zaštite prirode za očuvanje ekološkog sistema.